



YLIOPISTON APTEEKKI
VUOSIKERTOMUS

2005



Sisällysluettelo

3	Vuosi 2005 lyhyesti
4	Apteekkarin katsaus
6	Yliopiston Apteekin missio, arvot ja eettiset ohjeet
8	Asiakaspalvelua sydämellä ja vastuullisesti
12	Henkilökunta
16	Juhlavuosi 2005 - Yliopiston Apteekki 250 vuotta
20	Yliopiston Apteekki yliopiston perustehtävien tukena ja toteuttajana
22	Toiminta Virossa ja Venäjällä
24	Hallituksen toimintakertomus
27	Tuloslaskelma
28	Tase
30	Rahoituslaskelma
31	Tilinpäätöksen liitetiedot
35	Hallituksen ehdotus voittovarojen käytöstä
36	Tilintarkastuskertomus
37	Hallintoelimet
38	Svensk resumé
39	English Summary
40	Eestikeelne kokkuvõte
41	Резюме на русском языке
42	Yhteystiedot



Yliopiston Apteekki

Yliopiston Apteekki on Helsingin yliopiston omistama apteekki, jolla on Helsingissä sijaitsevan pääapteekin lisäksi 16 sivuapteekkia eri puolilla Suomea. Yliopiston Apteekki tukee toimintansa kautta tutkimus- ja opetustoimintaa sekä on maamme suurin farma-

seuttisen henkilöstön työllistäjä. Yliopiston Apteekilla on toimintaa myös Virossa ja Venäjällä. Vuoden 2005 lopussa Virossa toimi viisi YA Ülikooli Apteekia ja Venäjällä avattiin ensimmäinen YA Universitetskaja Apteka.

VUOSI 2005 LYHYESTI

Liikevaihto ja tulos

Yliopiston Apteekin liikevaihto oli 250,3 miljoonaa euroa. Liikevaihto kasvoi 8,9 prosenttia vuodesta 2004. Yliopiston Apteekin lääkemyynnistä maksettava apteekkimaksu oli 24,1 miljoonaa euroa. Tilikauden voitto oli 13,4 miljoonaa euroa. Yliopiston Apteekki tulouttaa Helsingin yliopistolle apteekkimaksun, välittömät verot ja voitonjakonsa. Vuodelta 2005 tuloutus oli yhteensä 42,9 miljoonaa euroa.

Henkilökunta

Yliopiston Apteekissa työskenteli vuonna 2005 keskimäärin 995 henkilöä. Yliopiston Apteekissa on käytössä koko henkilökuntaa koskeva tulospalkkiojärjestelmä. Vuonna 2005 henkilökunnan koulutuksessa otettiin käyttöön uusi verkkopohjainen YA-kanava, jonka kautta on mahdollista lisätä ja räätälöidä koulutusta toimipisteissä.

Kanta-asiakkaat ja palvelut

Yliopiston Apteekilla oli vuoden 2005 lopussa 608 000 kanta-asiakasta. Vuoden aikana aloitettiin kaksi uutta palvelua: lääkehoidon arviointipalvelu ja yksilöllinen tupakoinnin lopettamisen tukipalvelu. Yliopiston Apteekin keskitettyyn puhelinpalveluun tuli 282 000 puhelua. Puhelumäärät kasvoivat yleisten media-keskustelujen saattamana: esimerkiksi lintuinfluenssa herätti kysymyksiä. Joulukuussa Yliopiston Apteekin verkkopalvelussa lanseerattiin uusi lääkekorvauslaskin, jolla asiakas voi arvioida oman lääkehoitonsa todellisia kustannuksia. Vuonna 2005 Yliopiston Apteekin verkkopalvelussa oli yli 800 000 eri kävijää. Käyttäjiä kiinnosti erityisesti lääkkeiden tuotetieto.

Kansainvälistyminen

Yliopiston Apteekki avasi vuoden 2005 aikana YA Ülikooli Apteekit Pärnussa ja Tartossa. Vuoden lopulla Pietarissa avattiin ensimmäinen YA Universitetskaja Apteka. Henkilökuntaa Virossa ja Venäjällä on 57.

Avainluvut (1 000 euroa)	2005	2004	2003	2002	2001
Liikevaihto	250 294	229 924	205 783	184 966	162 119
Apteekkimaksu	24 081	22 241	20 098	18 076	17 743
Välittömät verot	5 419	5 257	3 665	3 358	3 378
Voitto	13 416	12 071	8 179	7 443	7 139
% liikevaihdosta	5,4	5,3	4,0	4,0	4,4
Apteekkimaksu, verot ja voitto yhteensä	42 916	39 569	31 942	28 877	28 260
Yliopistolle tilitetty	42 916	38 569	30 942	27 877	26 760
% yhteissummasta	100	97,5	96,9	96,5	94,7
Henkilöstö	995	984	975	889	799
Kokopäiväiseksi laskettuna	767	747	741	678	647

Apteekkarin katsaus

Vuosi 2005 oli Yliopiston Apteekin juhluvuosi, kun apteekkimme perustamisesta tuli kuluneeksi 250 vuotta. Vain harva yritys Suomessa on toiminut ja palvellut asiakkaitaan jo neljännesvuosituhannen ajan. Pitkän ja kunniakkaan taipaleemme juhlinta huipentui syyskuun lopulla arvokkaaseen kutsuvierasjuhlaan ja henkilöstölle pidettyyn juhlaan. Lisäksi juhluvuoden kunniaksi julkaistiin historioitsija Jukka Muiluvuoren historiateos vaiheistamme Suomen suurimmaksi apteekiksi. Teos on kertoo mielenkiintoisesti ja kriittisesti paitsi Yliopiston Apteekin historiasta myös suomalaisen lääketieteen ja apteekki-maailman historiasta.

Juhltilaisuudessa ehkä mieleenpainuvin puhe oli juuri virkaansa astuneen sosiaali- ja terveysministeri Tuula Haataisen puhe, jossa hän totesi, että Yliopiston Apteekilla on erikoisasema, mutta niin on myös muilla suomalaisilla apteekeilla. Hän totesi, että muutokset Yliopiston Apteekin asemassa merkitsivät väistämättä muutoksia myös koko apteekkijärjestelmään eli samalla puututtaisiin myös muiden apteekkien asemaan.

Suomessa suojatun aseman vastapainoksi apteekkeilta voidaan edellyttää asioita, joita muuten ei voitaisi vaatia. Tämän tosiasian oivaltaminen helpottaa ymmärtämään uutta lääkelainsäädäntöä, jota valmisteltiin vuoden 2005 aikana. Se toi apteekkilalle lisää sääntelyä ja rajoituksia, muun muassa normaaliin kaupankäyntiin kuuluvat ostoalennukset poistettiin. Mielestäni geneerisen substituution eli lääkevaihdon hyvä menestys johtui kuitenkin siitä, että apteekit saivat kilpailuttaa lääkevalmistajia. Apteekkien saamat alennukset kattoivat lääkevaihdon aiheutuneen lisätyön.

Yliopiston Apteekki kanavoi saamansa alennukset kanta-asiakasalennuksina asiakkailleen.

Uuden lääkelainsäädännön muutokset ovat tietysti myös kannanottonen puolesta, että sääntelyä lisäämällä voidaan vähentää lääkekustannusten kasvua: lääkemerkkinoiden odotetaan siirtävän apteekkien aikaisemmin saamat alennukset suoraan tukkumyyntihintoihin. On mielenkiintoista nähdä, toteutuuko tämä ajatusmalli.

Suomen lähiympäristössä on erilaisia malleja kasvavien lääkekulujen hillitsemiseen. Virossa lääkkeiden maksimihinta on määrätty, mutta lääkkeitä saa myydä myös halvemmalla. Apteekkien hintakilpailua rajoittaa kuitenkin yhden tukkuliikkeen vahva asema sekä lääkkeiden tukkukaupassa että omistamiensa apteekkien kautta myös vähittäiskaupassa. Paikallinen kilpailuvirasto seuraa määrävän markkina-aseman omaavan tukkuliikkeen toimintaa tarkasti. Virossakin tosin otettiin vahva askel sääntelyn lisäämisen suuntaan, kun apteekkien perustamista rajoitettiin kuluneena vuonna.

Toisessa naapurimaassamme Norjassa apteekkitoiminta vapautettiin sääntelystä 2001. Apteekit siirtyivät nopeasti kolmen suuren tukkuliikkeen määräysvaltaan. Geneeristen lääkkeiden menekki Norjassa on erityisen vähäistä. Apteekit hyötyvät geneeristen lääkkeiden myynnistä, koska siellä puolet apteekin saamasta alennuksesta jää apteekille ja puolet siirtyy kuluttajalle. Apteekin omistavan tukkuliikkeen kannalta on kuitenkin kaikkein kannattavinta myydä kalliimpaa, alkuperäistä valmistetta, joten lääkevaihtoa ei Norjassa juurikaan tapahdu.

Isossa-Britanniassa ja Hollannissa on sallittu apteekkien tehokas osto-toiminta. Apteekki voi näin kilpailuttaa geneeristen lääkkeiden valmistajia: saatu alennus jaetaan apteekin ja laskun maksajan kesken. Näissä maissa patentin rautessa geneeriset lääkkeet saavuttavat nopeasti suuria markkinaosuuksia. Apteekkien tehokas ostotoiminta hyödyttää myös lääkkeiden ostajaa ja yhteiskuntaa.

Apteekkitoiminnassa Suomessa on mukauduttava vallitsevaan tiukkaan lainsäädäntöön. Työvoimavaltaisena alana sopeutuminen edellyttää apteekkityön tuottavuuden jatkuvaa parantumista. Myös palvelun laadun on edelleen parannettava. Asiakaspalvelussa on aktiivisesti paneuduttava asiakkaiden tilanteeseen ja käytettävä osaamista asiakkaan hyväksi. Tätä halusimme korostaa myös juhluvuotemme, Sydämen ja Vastuun –vuoden asiakaspalveluvalmennuksessa.

Juhluvuoden päätteeksi haluan erityisesti kiittää Yliopiston Apteekin henkilökuntaa erinomaisesta panostuksesta ja sitoutumisesta toimintaamme, ilman teitä Yliopiston Apteekki ei olisi sitä mitä se nyt on. Kiitän myös yhteistyökumppaneitamme hyvin sujuneesta vuodesta ja asiakkaita osoittamastanne luottamuksesta meidän toimintaamme. Huolimatta lainsäädäntömuutoksista näen vuoden 2006 valoisana. Uskon, että pystymme edelleen monessa asiassa kehittämään omaa toimintaamme ja samalla suomalaista apteekkitoimintaa entistä paremmaksi.

*Jari Kokkonen
apteekkariksi*



Apteekkari Jari Kokkonen puhui henkilöstölle järjestetyssä Yliopiston Apteekki 250 vuotta -juhlailaisuudessa Finlandia-talolla Helsingissä 24.9.2005.

Yliopiston Apteekin missio

Autamme asiakasta onnistumaan lääkehoidossaan: lääkkeiden oikeassa ja turvallisessa käytössä sekä kustannusten hallinnassa. Lisäksi haluamme lisätä asiakkaidemme tietoa lääkkeistä ja terveellisistä elämäntavoista.

Yliopiston Apteekin eettiset ohjeet

*Eettiset ohjeet luovat toiminnan perustan Yliopiston Apteekissa.
Eettiset ohjeet noudattavat kansainvälistä apteekkialan eettistä ohjeistusta.*

Yliopiston Apteekissa

- toimitaan asiakkaan edun mukaisesti
- kohdellaan kaikkia asiakkaita yhtä hyvin
- kunnioitetaan asiakkaan oikeutta valita itse hoitonsa
- vaalitaan asiakassuhteen luottamuksellisuutta
- tehdään yhteistyötä työyhteisössä ja muiden ammattihenkilöiden kanssa kunnioittaen heidän arvojaan ja osaamistaan
- ollaan ammattitoiminnassa rehellisiä ja lahjomattomia
- palvellaan asiakasta, yhdyskuntaa ja yhteiskuntaa
- ylläpidetään ja kehitetään ammattitietoja ja -taitoja
- huolehditaan asiakkaan lääkehoidon jatkuvuudesta työriidoissa ja henkilökohtaisiin moraalikäsitelmiin liittyvissä ristiriitatilanteissa.

Yliopiston Apteekin arvot

Arvot muistuttavat siitä, mikä meille on tärkeää. Arvot vakauttavat toimintaa ja ohjaavat toimimaan oikein kaikissa tilanteissa.

■ Tyytyväinen asiakas

Asiakkaamme arvostaa ystävällistä palvelua, yksilöllistä lääkeneuvontaa ja sitä, että hän saa lääkkeensä heti mukaan.

■ Osaaminen

Yliopiston Apteekin tärkein menestystekijä on ammattitaitoinen ja osava henkilökunta. Osaamisessa yhdistyvät hyvät ammatilliset tiedot ja taidot sekä kyky kuunnella asiakasta, selvittää hänen tarpeensa ja suositella hänelle sopivia ratkaisuja.

■ Ilo tehdä töitä yhdessä

Työyhteisön hyvä henki heijastuu kaikkialle. Vaalimme yhdessä tekemi-

sen iloa ja ymmärrämme jokaisen työntekijän merkityksen työyhteisön hyvinvoinnin kehittämisessä ja asiakaspalvelun onnistumisessa.

■ Avoimuus

Yliopiston Apteekissa tiedotetaan avoimesti kaikista asioista. Vastuu avoimuudesta ja tiedonkulusta on meillä kaikilla.

■ Edelläkävijä apteekkialalla

Toiminnan jatkuva kehittäminen asiakkaiden hyväksi on Yliopiston Apteekille tärkeä asia. Kehitystyö hyödyttää koko apteekkialaa. Edelläkävijän palveluksessa työskentelee edelläkävijöitä.

■ Kannattavuus

Yliopiston Apteekin kannattavuus perustuu ketjumaisen toiminnan ja työtapojen jatkuvaan kehittämiseen.

Kannattavassa yrityksessä jokaisen työntekijän työpanos on merkittävä.

■ Yhteiskuntavastuu

Yliopiston Apteekki haluaa edistää lääkkeiden oikeaa ja tarkoituksenmukaista käyttöä. Olemme asiakkaidemme käytettävissä ympäri vuorokauden. Haluamme myös huolehtia oman henkilökuntamme hyvinvoinnista ja jaksamisesta. Yliopiston Apteekin voittovarot käytetään opetuksen ja tutkimuksen sekä niiden edellytysten tukemiseen.



*Farmaseutti Anna Lovén
reseptipalvelussa.*

Asiakaspalvelua sydämellä ja vastuullisesti

Vuonna 2005 Yliopiston Apteekista toimitettiin 4,4 miljoonaa reseptiä, mikä on 10 prosenttia Suomessa toimitettujen reseptien kokonaismäärästä. Reseptien määrä kasvoi Yliopiston Apteekissa 6,6 prosenttia, kun kokonaisuudessaan reseptien määrän kasvu oli Suomessa 3,2 prosenttia.

Yliopiston Apteekki on Suomen suurin apteekki, jolla on Helsingissä sijaitsevan pääapteekin lisäksi 16 apteekkia 12 paikkakunnalla. Asiakaspalvelua tukevat toiminnot on keskitetty YA-taloon.

Reseptipalvelu

Reseptipalvelulla pyritään huolehtimaan lääkkeiden oikeasta ja turvallisuudesta käytöstä. Asiakkaan ostaessa reseptilääkkeitä varmistetaan siitä, että lääke sopii käytettäväksi yhdessä aikaisemmin Yliopiston Apteekista hankittujen reseptilääkkeiden kanssa.

Asiakkaiden ostotietojen tallentamisessa apteekin rekisteriin, voidaan lääkeneuvonnassa tukeutua asiakkaiden ostohistoriaan. Tällöin lääkitystä voidaan tarvittaessa tarkastella myös kokonaisuudessaan.

Lääkevaihdon myötä apteekissa voidaan usein vaikuttaa myös asiakkaan lääkeshoidon kustannuksiin suosittamalla lääkkeen vaihtoa edullisempaan vastaavaan valmisteseen, jos sellainen on tarjolla. Samalla asiakasta opastetaan muutenkin lääkkeiden taloudelliseen hankintaan.

Sujuva reseptipalvelu on Yliopiston Apteekissa eri ammattikuntien yhteistyötä. Farmaseutin syöttäessä reseptin tietojärjestelmään tulostuu keräilijälle tieto haettavasta lääkkeestä. Lääke tuodaan farmaseutille, jolloin hän voi käyttää aikansa asiakkaan lääkeneuvontaan. Keräilystä

vastaa Yliopiston Apteekissa tekninen henkilökunta.

Palveluvalinta

Apteekin rooli ja merkitys on kasvanut terveydenhuollossa itsehoitolääkevalikoiman laajenemisen myötä. Nykyisin voidaan useimmat tilapäiset sairaudet hoitaa tai niiden oireita lievittää apteekin myymillä itsehoitolääkkeillä ja farmaseutin antamalla hoito-ohjeilla.

Yliopiston Apteekissa pyritään aina selvittämään asiakkaan oireet ja suosittelemaan vaivaan parasta mahdollista hoitoa. Asiakkaalta pyritään selvittämään myös hänen käytössään olevat muut lääkkeet, jotta itsehoitolääkkeen suositellessa voidaan huomioida mahdolliset yhteisvaikutukset. Tarvittaessa asiakas ohjataan lääkäriin. Näin pyritään huolehtimaan siitä, että asiakas saa asianmukaisen hoidon.

Yliopiston Apteekki on tukenut asiakkaidensa terveydenseurantaa ja sairaudenhoitoa tarjoamalla toimipisteissään mahdollisuuden säännöllisiin terveystarkastuksiin (mm. verenpaine ja kokonaiskolesteroli). Mitauksissa tehdään yhteistyötä mm. paikallisten potilasyhdistysten kanssa.

Kanta-asiakkuus

Yliopiston Apteekilla oli vuoden 2005 lopussa yli 608 000 UNIKKI-asiakasta. Kanta-asiakkuuden tavoitteena on saada asiakas keskittämään lääkeshoidonsa Yliopiston Apteekkiin. Ostojen keskittäminen parantaa lääketurvallisuutta. Asiakkaan ostohistorian avulla voidaan varmistua siitä, ettei käyttöön tule epähuomiossa lääkettä, joka aiheuttaa vakavan yhteisvaikutuksen riskin käytössä olevan lääkityksen kanssa.

Yliopiston Apteekissa havaitaan päivittäin kymmeniä vakavan yhteisvaikutuksen riskin aiheuttavia lääkelyyhdistelmiä. Lääkehoidon jatkamisesta tai lääkkeen vaihdosta toiseen keskustellaan yhdessä asiakkaan ja hoitavan lääkärin kanssa.

Lisäksi kanta-asiakasrekisterin avulla voidaan huomioida asiakkaan antamat erityistiedot ja toiveet kaikissa Yliopiston Apteekkeissa.

Apteekissa tapahtuvan asioinnin lisäksi Yliopiston Apteekki tarjoaa asiakkailleen tietoa lääkkeistä ja terveyllisistä elämäntavoista. Kanta-asiakkaille postitetaan kotiin useita kertoja vuodessa ilmestyvä Apteekin hyllyltä –asiakaslehti. Lehdessä kerrotaan mm. sairauksien hoidosta, resepti- ja itsehoitolääkkeistä, niiden oikeasta käytöstä sekä lääkkeiden hinnoista.

Asiakkaiden yksittäisvalmistet

Asiakkaalle ei aina löydy apteekin tuotevalikoimista sopivaa tuotetta. Tällöin lääkäri voi kirjoittaa reseptin, jonka perusteella lääke valmistetaan asiakkaalle. Yliopiston Apteekissa näiden yksittäislääkkeiden valmistus on keskitetty YA-talon tuotantotiloihin. Näin on haluttu varmistaa myös näiden ns. ex tempore –valmisteiden korkea laatu.

Yliopiston Apteekin tuotannossa valmistetaan myös muita lääkkeitä, joita voi ostaa Yliopiston Apteekista. Yksi tärkeimmistä Yliopiston Apteekin omista valmisteista on Professorin yskänlääke. Tarvittaessa Yliopiston Apteekki voi valmistaa myös sellaisia lääkkeitä, joiden saatavuus on heikentynyt ja lääkkeen korvaaminen toisella lääkkeellä on mahdollista. Tuotantoon otetaan myös korvaavia valmisteita markkinoilta



Farmaseutti Maria Möttönen opastaa herkän ihon pesunesteen valinnassa.

poistuneille valmisteille, joille on selkeä käyttäjäkuntansa.

Yliopiston Apteekin Laadunvarmistus-yksikkö valvoo mm. raaka-aineiden ja tuotteiden laatua. Yksikkö tarjoaa palveluja myös muille yrityksille ja Yliopiston Apteekin tytäryhtiöille.

Lääkehoitoon tukea puhelimitse ja verkossa

Yliopiston Apteekin valtakunnalliseen puhelinpalveluun tuli vuonna

2005 yli 280 000 puhelua. Asiakkaita palvelee puhelimitse vuorokauden ympäri, vuoden jokaisena päivänä. Puheluiden määrään vaikuttaa selkeästi mediassa käsiteltävät lääkahoitoihin liittyvät asiat. Tällaisia kysymyksiä herättäviä teemoja ovat olleet mm. lääkkeiden yhteisvaikutukset ja lintuinfluenza.

Puhelinpalvelusta vastaa keskitetysti Tietopalvelut-yksikkö, jossa työskentelee 36 puhelinpalveluun ja tietokantojen käyttöön koulutettua

farmaseuttia. Heillä on käytössään keskeisen kirjallisuuden ja harvinaisempien hakuteosten lisäksi kaikki merkittävät tietokannat.

Yliopiston Apteekin verkkopalvelu (www.yliopistonapteekki.fi) on avoin, ensisijaisesti kuluttajille tarkoitettu internet-palvelu. Vuoden 2005 lopulla Yliopiston Apteekin verkkopalvelussa oli kuukausittain noin 70 000 kävijää. Palvelun suosituin osio on tuotehaku ja tuotteiden hintatiedot. Vuoden lopussa palve-

lussa avattiin uusi lääkekorvauslaskin, jonka avulla on mahdollista selvittää oman lääkehoitonsa todellisia kuluja.

Yritysassiakkaat

Yliopiston Apteekissa Tilauspalvelut-

yksikkö palvelee keskitetysti yritysasiakkaita. Yliopiston Apteekin asiakaina on mm. yksityisiä lääkäri- ja hammaslääkäriasemia, työterveyshuoltoon keskittyneitä yksiköitä ja palvelutaloja.

ASIAKASPALVELUN KEHITYSHANKKEET 2005

Vuonna 2005 Yliopiston Apteekki aloitti kaksi täysin uudenlaista apteekkipalvelua: lääkityksen arviointipalvelun ja yksilöllisen tukipalvelun tupakoinnin lopettajille. Palvelut ovat asiakkaille maksullisia, mutta tarjoavat asiakkaalle ennististä pidemmälle vietyä neuvontaa ja tukea.

Yliopiston Apteekissa kehitettiin uusi lääkityksen arviointipalvelu, jonka tavoitteena on antaa tukea ja varmuutta lääkehoitoon. Palvelun kehitystyössä oli mukana Yliopiston Apteekki Kemissä, jossa palvelu myös pilotoitiin keväällä 2005.

Palvelussa asiakas ja lääkehoidon arviointiin erikoistunut farmaseutti tai proviisori käyvät läpi asiakkaan lääkityksen, lääkkeiden oikean käytön ja annostelun. Lisäksi selvitetään, onko lääkkeillä mahdollisesti haitallisia yhteisvaikutuksia tai onko asiakkaalla käytössään päällekkäislääkitystä. Mikäli arvioinnin aikana havaitaan ongelmia lääkityksessä tai vakavia yhteisvaikutuksia, keskustellaan ongelmasta tarvittaessa hoitavan lääkärin kanssa tai sovitaan asiakkaan kanssa jokin muu tapa hoitaa asia. Lääkityksen arviointipalvelun

aikana selvitetään myös asiakkaan itsehoitolääkkeiden käyttöä ja tarvittaessa ohjataan asiakas lääkäriin. Arvioinnin päätteeksi asiakas saa mukaansa yhteenvedon lääkityksestään.

TUKEA TUPAKOINNIN LOPETTAMISEEN

Yliopiston Apteekki tarjoaa asiakkailleen yksilöllistä tukea tupakoinnin lopettamiseen.

Farmaseuttisen koulutuksen saanut tukihenkilö tukee lopettajaa säännöllisesti noin puoli vuotta. Farmaseutin ja asiakkaan säännöllisissä tapaamisissa keskustellaan lopettamisen haasteista ja haetaan ratkaisuja tupakkahimon voittamiseen.

Palvelun aloitustapaamisessa tukihenkilö kartoittaa asiakkaan tupakointitapoja ja arvioi nikotiiniriippuvuuden astetta. Tapaamisessa keskustellaan mm. lopettamisen hyödyistä, vieroitusoireista ja niistä selviämisestä. Asiakkaalle laaditaan yksilöllinen tukiohjelma, valitaan sopiva korvaushoitomuoto ja opastetaan korvaushoitotuotteen oikeassa käytössä. Palvelun loppupuolella aloitetaan korvaushoidon asteittainen vähentäminen.



Siitepölykausi tuo apteekkiin allergialääkkeiden ostajia. Apteekinhoitaja Stina Piirainen on usein mukana asiakaspalvelussa.

ergialääkkeet



Yliopiston Apteekin henkilökunta

Yliopiston Apteekin tärkein voimavara on osaava ja asiakasläheinen henkilökunta. Yliopiston Apteekissa työskenteli vuoden 2005 aikana yhteensä 1263 henkilöä, joista 573 osa-aikaisina. Vuoden lopussa henkilökuntaa oli 982, josta farmaseutteja oli 43 prosenttia, proviisoreita kuusi prosenttia ja loput muuta henkilökuntaa.

Farmaseutit vastaavat Yliopiston Apteekissa ensisijaisesti asiakaspalvelusta ja lääkeneuvonnasta. YA-talossa farmaseutit työskentelevät mm. Tietopalvelut- ja Tilauspalvelut-yksikössä sekä laadunvarmistus- ja lääkkeenvalmistustehtävissä. Tilauspalveluissa farmaseutit palvelevat mm. yritysasiakkaita. Tietopalveluiden farmaseutit vastaavat pääasiassa Yliopiston Apteekin puhelimitse tapahtuvasta neuvonnasta. He työskentelevät puhelinpalvelun lisäksi myös apteekissa. Työvoimapalvelun farmaseutit tasaavat toimipisteiden resursivajetta esimerkiksi sairastumisien, koulutusten ja lomien aikana.

Tekninen henkilökunta vastaa Yliopiston Apteekissa apteekin reseptipalvelun lääkekeräilystä, kassapalvelusta ja palveluvalinnan hyllyjen ylläpidosta. Lisäksi tekninen henkilökunta tilaa tuotteet varastoon. Useissa toimipisteissä laskutus, kanta-asiakasrekisterin hoito ja työvuorosuunnittelu esimiesten ohjeiden mukaan kuuluvat teknisen henkilökunnan tehtäviin.

Proviisorit työskentelevät Yliopiston Apteekissa asiantuntija- tai esimiestehtävissä. Asiakaspalveluproviisorit ovat aktiivisesti mukana apteekin asiakaspalvelutyössä ja tukevat farmaseutteja työssään. Asiakaspalvelupäälliköt toimivat apteekin esimiehinä ja vastaavat asiakaspalvelun johtamisesta apteekinhoitajan

tukena. Myös apteekinhoitajat ovat koulutukseltaan proviisoreita. Kaikki apteekin proviisorit ovat mukana asiakaspalvelutyössä.

YA-talolla työskentelee henkilökuntaa laadunvarmistuksessa, tuotannossa, materiaalihallinnossa, Tilauspalvelut-yksikössä sekä muissa keskitetyissä toiminnoissa, kuten talous- ja tietohallinnossa. Myös Yliopiston Apteekin markkinointi, viestintä ja koulutus hoidetaan keskitetysti.

Henkilökunnan koulutus

Asiakaspalvelun standardien tuntemisen lisäksi henkilökunnalta edellytetään myös hyvää lääkealan osaamista. Apteekissa kerran kuukaudessa henkilökunnalle pidettävien info-tilaisuuksien lisäksi Yliopiston Apteekin sisäinen koulutusjärjestelmä, YA-Akatemia, tarjoaa ammatillista koulutusta työelämän tarpeisiin.

Yliopiston Apteekin 250-juhluvuoden teemaksi valittiin Sydämen ja vastuun –vuosi. Käytännössä juhluvuoden teema näkyi asiakaspalvelu tukevan valmennuksen tarjoamisena henkilökunnalle. Vuoden alussa koko henkilökunta osallistui Akatemiapäiville, joissa pohjustettiin tulevan vuoden teemaa. Lisäksi esimiehet vetivät asiakaspalveluvalmennuksia toimipisteissä.

Hyvä ja vastuullinen asiakaspalvelu on Yliopiston Apteekin liiketoiminnan keskeisin tavoite ja sen saavuttamista mitataan ulkopuolisilla mittareilla. Yliopiston Apteekki sijoittui kolmannelle sijalle Taloustutkimuksen Vuoden Asiakaspalvelija 2005 -arvioinnissa, joka perustuu Kansallinen asiakaspalautte -tutkimukseen. Myös aikaisempina vuosina Yliopiston Apteekin asiakaspalvelu on saanut positiivista palautetta: vuonna 2004 apteekki sijoittui vas-

taavassa arvioinnissa kolmannelle sijalle ja vuonna 2003 voitti arvionnin.

YA-kanava – mahdollisuus räätälöityyn koulutukseen

Koulutuksen kehittäminen on ollut Yliopiston Apteekissa yksi viime vuosien painopistealueita. Vuoden 2005 aikana otettiin käyttöön YA-kanava.

YA-kanava tarkoittaa digitaalista, verkkopohjaista koulutuskanavaa, jossa esimerkiksi videoidut luennot ja niihin liittyvä materiaali välitetään sisäisessä verkossa Yliopiston Apteekin henkilökunnalle. Koulutuksia on mahdollista katsoa tietokoneelta tai ryhmäkoulutuksessa videotykin välityksellä.

Syksyllä kokeiltiin Akatemiapäivien korvaamista YA-kanavan kautta pidetyllä paikalliskoulutuksella. Kanavan ensimmäinen koulutus käsiteli rohdosvalmisteita ja ravintolisiä sekä niihin liittyvää lainsäädäntöä. Toimipisteissä koulutus katsottiin erikoisfarmaseuttien ja esimiesten vetämissä pienryhmissä.

YA-kanavan avulla koulutuksen tarjonta lisääntyy ja jokaisella on mahdollisuus henkilökohtaiseen täydennyskoulutukseen. Lisäksi kanava mahdollistaa paremmin kohdenneen koulutuksen vastaamaan jokaisen henkilöstöryhmän erityisiä tarpeita ja töihin perehdytystä. Jatkossa ohjelmatarjonnan lisääntyessä esimerkiksi tekninen henkilökunta voi halutessaan perehtyä myös uusiin työtehtäviin ja laajentaa osaamistaan. YA-kanava mahdollistaa myös uusien työntekijöiden perehtymisen keskeiseen koulutusmateriaaliin, kun se löytyy sisäisestä verkosta.

*Kosmetiikkaa Yliopiston Apteekista
Tampereelta ostavat asiakkaat saavat
usein apua tekniseltä työntekijältä,
kosmetologi Sari Saariselta.*





Yliopiston Apteekin juhlavuosi alkoi koko henkilökunnalle kolmessa osassa järjestetyillä Akatemiapäivillä.

Muu koulutus

Henkilökunnalle tarjotaan muun muassa apteekin tietotekniisiin järjestelmiin (Linnea) liittyvää koulutusta ja kielenopetusta. Vuonna 2005 noin kolmasosa henkilökunnasta osallistui Farmasian Päiville.

Koulutusten lisäksi Yliopiston Apteekki tarjoaa henkilökunnalleen henkilöstölehti Uniikin, Apteekin hyllyltä –asiakaslehden ja Kotilääkäri-lehden. Farmaseuttiselle henkilökunnalle tilataan lisäksi lääketieteellinen julkaisu Duodecim. Vuonna 2005 koko henkilökunnalle tilattiin lisäksi Mediuutiset.

Erikoisfarmaseuttikoulutus

Yliopiston Apteekin toimipisteissä työskentelee eri aloihin syvällisemmin perehtyneitä farmaseutteja. Heidän koulutuksesta vastaa kyseisen erikoisalan YA-Akatemian koordinaattori yhdessä koulutusproviisorin kanssa.

Vuonna 2005 järjestettiin eri-

koisfarmaseuttikoulutusta sydän- ja verisuonitaudeista, naistentaudeista, neurologiasta, kokonaislääkityksen arvioinnista, diabeteksestä sekä kivun hoidosta.

Esimiesten koulutus

Yliopiston Apteekissa esimieheksi eteneminen edellyttää uudelta esimieskandidaatilta, esimerkiksi proviisorilta, apteekin johtamisvalmennukseen osallistumista. Uusille esimieskandidaateille järjestettiin viisipäiväinen johtamisvalmennus syksyllä 2005.

Myös keväällä järjestettiin esimiehille viisi päivää kestävä esimiesvalmennus, jossa käytiin läpi esimiestyötä liittyen Sydämen ja vastuun -vuoden teemaan sekä siihen liittyvää asiakaspalveluvalmennusta.

Perehdytys Yliopiston Apteekissa

Yliopiston Apteekissa perehdytys toteutetaan kahdessa osassa. Omassa toimipisteessä työntekijän kanssa

käydään läpi mm. asiakaspalvelun periaatteet sekä muut omaan työtehtävään liittyvät toimintatavat esimiehen tai erikseen nimetyn tutorin kanssa. Uudet työntekijät osallistuvat YA-talolla kaksipäiväisiin perehdytyspäiviin, joiden aikana käydään läpi ketjumaisen toiminnan periaatteita ja palveluita, joita YA-talo tarjoaa apteekkeille.

Yliopiston Apteekin tulospalkkiojärjestelmä

Yliopiston Apteekissa on käytössä tulospalkkiojärjestelmä, jossa henkilökunnalle maksettava tulospalkkio määritellään vuosittain tulosmatriisien avulla.

Tulospalkkiojärjestelmän tavoitteena on ohjata toimintaa tulospalkkiokriteerien avulla apteekin kannalta kulloinkin keskeisiin toiminnallisiin tavoitteisiin. Yliopiston Apteekin ylin johto määrittelee tulospalkkiokriteerit vuoden alussa. Vuodelta



Hyvä asiakaspalvelu oli vuoden keskeinen koulutusteema.

2005 tulospalkkiota sai 589 henkilöä. Tulospalkkio oli keskimäärin 1,7 % palkkion saajan vuosiansiosta.

Yliopiston Apteekissa päätettiin jatkaa lisäksi henkilökohtaisen kannustepalkkion myöntämistä yksittäisille työntekijöille. Apteekkari päättää palkkion myöntämisestä työntekijälle oman lähiesimiehen esityksen perusteella. Henkilökohtainen kannustepalkkio koskee esimiehiä lukuun ottamatta apteekin koko henkilökuntaa. Kannustepalkkio on tulossidonnainen siten, että päätöksen jakamisesta on sidottu Yliopiston Apteekin käyttökatteeseen.

Kannustepalkkiolla palkitaan hyvistä suorituksista henkilöitä, jotka tekevät Yliopiston Apteekin hyväksi selvästi muita enemmän. Vuonna 2005 henkilökohtaisen kannustepalkkion sai 45 henkilöä. Kannustepalkkio oli viikon palkan suuruinen.

Elokuussa 2005 Yliopiston Apteekki sai kunniamaininnan tu-

lospalkkiojärjestelmästäan Teknillisen korkeakoulun työpsykologian ja johtamisen laboratorion palkitsemisen tutkimusohjelmalta. Vuoden 2005 Tupa-tarkastus® -kunniamaininnan mukaan tulospalkkiojärjestelmällä oli selkeä paikka palkitsemisen kokonaisuudessa ja sillä oli vaikutuksia tavoitteiden saavuttamiseen apteekkeissa. Tulospalkkiojärjestelmällä oli myös henkilöstön silmissä uutuusarvoa, sillä tulospalkkaus ei ole alalla toistaiseksi yleistä.

Suomen parhaat työpaikat 2006

Henkilökunnan työtyytyväisyyttä seurataan vuosittain toteutettavan ilmapiiri- ja työtyytyväisyyskyselyn avulla. Kyselyn tuloksia käytetään apteekin toiminnan kehittämiseen. Vuoden 2005 lopussa Yliopiston Apteekki osallistui Suomen parhaat työpaikat 2006 –kilpailuun, jossa se sijoittui suurten organisaatioiden sarjassa toiseksi. Yliopiston Apteekki on

ollut Suomen parhaat työpaikat 2004 ja 2005 –kilpailussa suurten organisaatioiden sarjan voittaja.

Farmasian opiskelijat

Yliopiston Apteekki on Suomen suurin opetusapteekki, jossa 80-100 farmasian opiskelijaa suorittaa vuosittain opintoihinsa kuuluvan opetusapteekkiharjoittelun. Opiskelijoille annetaan kattava kuva apteekkityöstä. Yliopiston Apteekissa kiinnitetään erityistä huomiota opiskelijoiden asiakaspalvelutaitojen kehittämiseen. Vuosittain palkitaan oppilaiden ohjauksessa parhaiten menestynyt toimipiste. Palkitseminen perustuu opiskelijoiden antamaan arvioon. Vuonna 2005 palkittiin Yliopiston Apteekki Savonlinnasta.

Yliopiston Apteekki 250 vuotta

Vuosi 2005 oli Yliopiston Apteekille merkittävä, kun apteekin perustamisesta tuli kuluneeksi 250 vuotta. Toimittuaan kolmen kuninkaan, viiden keisarin ja 11 presidentin aikana Yliopiston Apteekki on kehittynyt lääkehuollon merkittäväksi organisaatioksi ja alansa suunnannäyttäjäksi maassamme.

Syyskuun 24. päivänä 1755 Ruotsi-Suomen Kuningas Adolf Fredrik allekirjoitti Turun Akatemian erioikeuden pitää apteekkiä Turun kaupungissa. Apteekkihakemuksen jättänyt apteekkarit Lars von Mell perusteli apteekin tarvetta mm. Turun väkiluvun kasvulla, kaupungissa jo toimivan apteekin heikolla kunnolla ja akatemialta puuttuvalla kemian laboratoriolle. Todellinen aloitteen tekijä apteekin perustamisesta lienee

ollut Turun piirilääkäriksi edellisenä vuonna nimitetty Johan Haartman, jota pidetään Suomen lääketieteen isänä.

Turun kuninkaallisen akatemian apteekki (1755–1828)

Lars von Mell sai lähes samat oikeudet kuin itsenäiset apteekkarit, mutta privilegio velvoitti hänet opettamaan lääketieteen opiskelijoille kemiaa ja lääkeaineiden tuntemusta. Apteekki avattiin yleisölle vuoden 1757 alussa Aninkaisten kaupunginosassa.

Vuonna 1812 apteekkariksi tuli apteekkarit Johan Jacob Julin. Hänelle asetettiin uusi vaatimus hankkia akatemian kemian laboratoriolle lääkeaineet ostohintaan. Sen sijaan vaatimus lääketieteen opiskelijoille järjestettävästä kemian opetuksesta menetti merkityksensä, koska akademia oli saanut jo oman kemian laboratorion.

Keisarillisen Aleksanterin yliopiston apteekki (1829–1869)

Turun palon jälkeen vuonna 1828 Venäjän Keisari määräsi koko Turun Akatemian, apteekki mukaan lukien, muuttamaan Helsinkiin. Apteekki sai yksinoikeuden suunnitteilla olevan opetussairaalan eli klinisen instituutin lääkkeiden toimittamiseen. Lääketieteellinen tiedekunta piti apteekkiä maan parhaana ja Yliopiston Apteekista tuli tärkeä osa yliopiston klinikoiden lääkehuoltoa.

Apteekkarit Johan Jacob Julin luopui pian apteekista ja siirtyi Länsi-Uudellemaalle Fiskarsiin teollisuusyrittäjäksi ja maanviljelijäksi. Yliopisto vuokrasi apteekinpito-oikeuden apteekkarit Conrad Appelgrenille, joka toimi apteekkarina vuosina 1829-1869.



Apteekin laboratorio. Kuva on oletettavasti Aleksanterinkadun ja Itäisen Heikinkadun (Mannerheimintien) kulmatalosta, johon apteekki muutti 1928.

Yliopiston vuokralaiset (1870–1950)

Yliopisto päätti vuonna 1853, että apteekki luovutetaan vastedes suurimman vuokratarjoajan tehneelle hakijalle. Vaikka yliopisto alkoi saada apteekista taloudellista tuloa, se menetti kiinnostuksensa apteekin kehittämiseen. Sama koski apteekkeita, jotka tiesivät joutuvansa luopumaan oikeuksistaan vuokrakauden päätyttyä.

Suomen suurimmaksi apteekiksi

Yliopiston Apteekki siirtyi Axel Gahmbergin haltuun 1929 ja kehittyi hänen johdolla ensimmäistä kertaa vuonna 1937 ja pysyvästi vuodesta 1948 Suomen suurimmaksi apteekiksi.

Vuonna 1950 yliopisto otti apteekin omaan johtoonsa ja alkoi kehittää siitä entistä tuottavampaa ja

monipuolisempaa lääkehuollon suuryritystä, jonka toiminta kattoi perinteisen apteekkimyynnin ohella myös lääkkeiden maahantuonnin ja tukkukaupan.

Kiihstä lääkevarastojen perustamisesta

Keväällä 1952 Urho Kekkosen johtama hallitus esitti, että Yliopiston Apteekki saisi oikeuden lääkevarastojen, käytännössä sivuapteekkien, perustamiseen paikkakunnille, joilla toimi suuri sairaala. Uudistuksen uskottiin alentavan sairaaloiden lääkemenetelmiä, helpottavan viranomaisia apteekkihintojen tarkkailusta ja alentavan apteekkarien voittoja.

Aloite herätti kiivasta poliittista keskustelua ja pelkoja koko apteekkilaitoksen sosialisoinnista ja siirtämisestä valtion haltuun. Lakiesitys kuitenkin hyväksyttiin eduskunnas-

sa toukokuussa 1953.

Yliopiston Apteekki perusti vuosina 1954-1974 kuusitoista lääkevarastoa eli myöhempää sivuapteekkia. Kahdeksasta lääkevarastosta tuli jo muutamassa vuodessa paikkakunnan suurin apteekkipalvelujen tarjoaja. Yksityiset apteekkarit tekivät useita valituksia lääkevarastojen perustamisesta, mutta hävisivät ne kaikki.

Kuopion yliopisto, jossa oli käynnistynyt farmasian opetus, sai vuonna 1999 omat apteekkioikeudet, jolloin Yliopiston Apteekin omistama Kuopion sivuapteekki luovutettiin kuopiolaisille. Yliopiston Apteekki sai korvaukseksi uuden sivuapteekin, joka sijoitettiin Helsingin Malmille.

Yliopiston Apteekin toiminnassa tapahtui 1980-luvun puolivälissä selkeä murros, jonka taustalla olivat laitosten myynnin menettäminen ja poliittisen myöätötuulen haihtuminen.



Helsingin yliopiston rehtori Ilkka Niimiluoto, kansleri Kari Raivio ja Yliopiston Apteekin hallituksen puheenjohtaja, professori Kari S. Tikka saattoivat tasavallan presidentti Tarja Halosen ja tohtori Pentti Arajärven Yliopiston Apteekki 250 vuotta -juhlaan.

Uudistusten kautta suunnannäyttäjäksi

Apteekissa aloitettiin apteekkari Aslak Sothmannin johdolla 1980-luvun lopulla suuri uudistusohjelma, joka mullisti perinteisen apteekkimyyntin. Yksi tärkeimmistä uudistuksista oli atk-pohjainen suoratoimitus eli reseptiasiakas palvelaan alusta loppuun saman henkilön toimesta intimiteettisuojan tarjoavassa ympäristössä. Lisäksi itsehoidon lääkkeiden myyntiin ryhdyttiin soveltamaan palveluvalintaperiaatetta eli asiakas voi valita lääkkeet itse farmaseutin opastuksella. Myynti ja tuotot kasvoivat samalla merkittävästi. Yliopiston Apteekista kehittyi lopullisesti se moderni suurapteekki ja suunnannäyttävä, joka se nykyisin on.

*(Lähde: Jukka Muiluvuori:
Apteekkareita, lääkkeitä ja professoreita,
Yliopiston Apteekki 1755-2005)*

Juhlavuoden tapahtumat valottivat historiaa ja antoivat suuntaa tulevaan

Yliopiston Apteekki juhlisti 250-vuotista taipalettaan erilaisilla juhlatilaisuuksilla ja asiakkaille suunnatuilla asiantuntijaluennoilla.

Juhlavuoden juhlinta käynnistyi syyskuussa yleisölle avoimilla Yliopiston Apteekki 250 vuotta –juhla-luentosarjoilla. Luentojen yhteisenä teemana oli ikäihmisen lääkehoito. Luennot järjestettiin kaikilla Yliopiston Apteekin sijaintipaikkakunnilla. Ajankohtainen ohjelma ja korkeatasoiset luentoajat herättivät luento- paikkakunnilla hyvin paljon mielenkiintoa. Joillakin paikkakunnilla (Tampereella, Turussa ja Helsingissä) järjestettiin vielä toinen luentokerta suuren kysynnän vuoksi.

Neljännesvuosituhannen kunniaksi 23.9.2005 julkaistiin histo-

riointsija Jukka Muiluvuoren kirjoittama Yliopiston Apteekin historia-teos: Apteekkareita, lääkkeitä ja professoreita, Yliopiston Apteekki 1755-2005. Teos ei kuvaa vain Yliopiston Apteekin tietä Suomen suurimmaksi apteekiksi vaan valottaa koko suomalaisen lääkehuollon kehitystä.

Kutsuvieraille ja osalle Yliopiston Apteekin henkilökunnasta järjestettiin 23.9.2005 Yliopiston Apteekki 250 vuotta –juhla. Juhlissa tervetuliaissanat esitti Yliopiston Apteekin hallituksen puheenjohtaja, professori Kari S. Tikka, valtiovoimien tervehdyksen esitti sosiaali- ja terveystieteiden ministeri Tuula Haatainen ja juhlapuheen piti professori Martti Marvola Helsingin yliopiston Farmasian tiedekunnasta. Myös Tasavallan presi-



*Jukka Muiluvuori historiateoksen
julkistamistilaisuudessa
Helsingin yliopistolla 23.9.2005*



*Mannerheimintien (14) ja Kalevankadun kulmassa sijainneessa
(1930-1957) pääapteekissa asiakkaita palvelemissa Dolores Backman
(vas.) ja Edith Ramsström (oik.).*

dentti Tarja Halonen ja tohtori Pentti Arajärvi kunnioittivat juhlaa läsnäolollaan.

Professori Kari S. Tikka korosti puheessaan muun muassa, kuinka lääkekustannusten jatkuvasti kasvassa Yliopiston Apteekki haluaa edistää lääkehoitojen taloudellisuutta ja lahjoittaa varat farmakoeconomian professorin viran perustamiseen.

Ministeri Haatainen totesi tervehdyksessään sen kuinka muutokset Yliopiston Apteekin lainsäädännölliseen asemaan merkitsisivät väistämättä muutoksia koko apteekkijärjestelmään. Ministeri Haatainen korosti, että lainsäädännön kautta toteutettavien uudistusten tavoitteena on turvata kestävä rahoitus ja toimiva sekä turvallinen lääkehuolto koko maassa. Lisäksi hän otti kantaa nikotiinikorvaushoidossa käytettävien itsehoitolääkkeiden päivittäistavara-

kauppaan siirtymisen puolesta. Professori Martti Marvola loi puheessaan katsauksen apteekin historiaan ja Yliopiston Apteekin rooliin koko alaa uudistavana toimijana.

Kutsuvierastilaisuutta seuraavana päivänä henkilökunnalle järjestettiin juhla Finlandia-talolla. Juhlaan osallistui työntekijöitä puolisoineen kaikilta Yliopiston Apteekin sijaintipaikkakunnilta ja Virosta. Lisäksi juhlassa oli mukana apteekin jo eläkkeelle jääneitä työntekijöitä. Henkilökunnan juhlassa puhuivat professori Kari S. Tikka, omistajan edustajana Helsingin yliopiston kansleri Kari Raivio ja apteekkari Jari Kokkonen. Juhlaan osallistui yli 900 henkilöä.

Juhlapuheessaan yliopiston kansleri Kari Raivio korosti apteekin tuoton yliopistolle antamia voimavaroja ja positiivista vaikutusta sen toiminta-

taan ja perustehtävien hoitoon. Apteekin tuki yliopistolle näkyi laaja-alaisesti ja monissa kohteissa, kuten esimerkiksi Viikin tiedepuistossa toimivassa Drug Discovery Technology Centerissä, Raivio sanoi.



Sosiaali- ja terveysministeri Tuula Haatainen esitti Yliopiston Apteekki 250 vuotta -juhlassa valtiovallan tervehdyksen.



Yliopiston apteekki sijaitti v. 1900-1928 Aleksanterinkadun ja Itäisen Heikinkadun (Mannerheimintie) kulmatalossa. Keisarillinen kaksoiskotka on vaihtunut yliopiston lyyraksi. - Signe Brander, 1908. Helsingin kaupunginmuseo.

Omistajan näkökulma



Yliopiston Apteekki tukee ja toteuttaa yliopiston perustehtäviä

Yliopiston Apteekin omistaa Helsingin yliopisto, joka on Suomen suurin ja monitieteisin yliopisto. Yliopisto perustettiin alun perin vuonna 1640 Kuningatari Kristiinan hallitsijakaudella Turkuun Kuninkaallisena Turun Akatemia. Yliopiston Apteekin historia alkoi, kun vuonna 1755 Ruotsin kuningas myönsi Turun Akatemialle oikeuden ylläpitää omaa apteekkia. Helsinkiin Akatemia ja apteekki siirtyivät Turun palon jälkeen vuonna 1828.

Nykyisin Helsingin yliopistossa on yksitoista tiedekuntaa. Tutkintop opiskelijoita on 38 000 ja henkilökuntaa 7 500. Yliopistossa suoritetaan vuosittain 4 200 tutkintoa, joista tohtorintutkintoja lähes 400.

Helsingin yliopiston ydintehtäviä ovat perustutkimus ja tutkimukseen perustuva koulutus. Yliopistolla on monitahoinen velvollisuus luoda uutta tietoa, edistää sivistystä, kasvattaa nuorisoa ja näin kehittää yhteiskunnan kaikkia sektoreita. Lisäksi yliopistolta odotetaan yhteiskunnallista vaikuttavuutta ns. kolmannen tehtävän puitteissa. Vuosien saatossa Yliopiston Apteekista on muodostunut yliopistolle kaikella tavalla vankka voimavara näiden tehtävien täyttämiseksi. Yliopiston Apteekki ei vain tue taloudellisesti yliopistoa ja sen perustehtävistä suorittamista vaan osin toteuttaa kyseisiä tehtäviä myös omassa toiminnassaan.

Taloudellinen tuki yliopistolle

Apteekkioikeus täydentää merkittäväällä tavalla valtion budjetin kautta yliopistolle myönnettävää toimintarahoitusta. Yliopiston Apteekki maksaa yliopistolle apteekkimaksun, yhteisöveron ja pääosan vuosittaisesta voitosta. Yliopiston Apteekin tulouttama summa yliopistolle on tasaisesti kasvanut parin viime vuosikymmen aikana. Kun vuonna 2004 apteekin tuotot yliopistolle olivat noin 39 miljoonaa euroa, vuonna 2005 kirjattiin ennätyksellisesti noin 43 miljoonaa euroa.

Yliopiston Apteekin tuloista kaikki eivät jää Helsingin yliopiston käyttöön. Se tulouttaa myös osan

reseptilääkkeiden myynnistä niille suomalaisille yliopistoille, joiden paikkakunnilla Yliopiston Apteekki on saanut toimiluvan.

Yliopistolain mukaan Helsingin yliopiston rahastojen omat varat hoidetaan erillään valtion budjetista. Niiden käyttöä koskevat talousarvioesitykset ja tilinpäätökset valmistellaan yliopiston rahatoimikunnassa ja hyväksytään konsistorissa.

Mukana farmasian kehittämisessä

Apteekin voitosta on suoraan tuettu Helsingin yliopiston sosiaalifarmasian professuuria ja väitöskirjatöitä farmaseuttisten tieteiden aloilta. Lisäksi vuonna 2000 yliopisto alkoi viisivuotisenä projektina rahoittaa Lääkkeenkehittämisen teknologian keskusta (DDTC). Keskus on vuodesta 2005 alkaen jatkanut farmasian tiedekunnan tutkimusyksikkönä. Tällä hetkellä keskuksessa työskentelee 40 päätoimista tutkijaa ja se on saanut huomattavaa tunnustusta työstään.

Yliopiston Apteekin tuki yliopiston farmaseuttiselle tutkimukselle oli vuonna 2005 erityisen merkittävä, kun apteekki lahjoitti juhlavuotensa kunniaksi Farmasian tiedekunnalle farmakoeconomian professuurin. Professuurin rahoitusta varten Yliopiston Apteekki lahjoitti 1,3 miljoonaa euroa yliopistolla olevaan Yliopiston Apteekin nimikkorahastoon. Yliopiston Apteekki haluaa edistää lääkehoitojen taloudellisuutta, ja farmakoeconomian professuurin toivotaan tuottavan käytäntöön sovellettavissa olevaa tutkimustietoa lääkkeiden rationaalisesta määräämisestä, oikeasta käytöstä ja keinoista rajoittaa lääkekulujen tarpeetonta kasvua.

Akateemisen tutkimuksen ja opetuksen tukena

Farmasian lisäksi Yliopiston Apteekin tuotosta melkein puolet on käy-

tetty viime vuosina muun korkeatasoisen tieteellisen tutkimuksen tukemiseen. Osin Yliopiston Apteekin tuottojen tukemana yliopisto on perustanut eri aloille useita konsistorin alaisia monitieteisiä tutkimusyksiköjä ja verkostoja (esim. Neurotieteen tutkimuskeskus, humanistis-yhteiskuntatieteellinen Tutkijakollegium, Eurooppa-tutkimuksen verkosto ja Ympäristötutkimuksen verkosto).

Lisäksi kansleri jakaa matka-apurahoja tieteellisiin kongresseihin sekä rehtori on myöntänyt tieteellisen neuvoston esityksestä apurahoja kolmi-vuotisiin tutkimushankkeisiin ja väitöskirjojen viimeistelyyn. Uusia rahoitusmuotoja ovat tutkijakoulutettavien paikat sekä postdoc-vaiheeseen liittyvät yliopistotutkijan virat. Yliopisto tukee myös kansainvälisten kongressien järjestämistä Helsingissä sekä tieteellisten artikkelien kielen-tarkastusta. Tutkimuksen ja koulutuksen kansainväliset arvioinnit on myös rahoitettu omien varojen kautta.

Noin neljäsosa apteekin tuotosta on käytetty opetuksen kehittämiseen sekä yliopiston tiedotustoimintaan. Yliopisto mm. tukee maan eri osissa toimivia tutkimus- ja opetusasemia sekä maksaa laitoksille yliopistoon kuulumattomien dosenttien opetus-palkkiot. Yliopisto-lehti on kohonnut johtavaksi akateemisen maailman asioista tiedottavaksi ja keskusteleväksi julkaisuksi, jota täydentäviä lehtiä ovat Yliopistolainen ja Universitas Helsingiensis.

Noin kolmasosa apteekin tuotosta on käytetty ohjelmaan, jolla on turvattu asianmukaisten uusien tai korjattujen tutkimus- ja opetustilojen rakentamista Helsingin yliopiston neljälle kampukselle.

Yliopiston opetusapteekki

Taloudellisen tuen lisäksi Yliopiston Apteekki tekee myös käytännön yhteistyötä Helsingin yliopiston kanssa erityisesti toimimalla opetusapteekkina. Yliopiston Apteekki on Suomen suurin opetusapteekki, jossa vuosittain 80-100 farmasian opiskelijaa suorittaa opintoihinsa kuuluvan käytännön harjoittelun.

Alansa vaikuttaja

Yliopiston Apteekki on maamme suurin apteekki, joka edistää alan uudistamista, lääketurvallisuutta, lääkkeiden valmistusta, reseptien käsittelyä, asiakaspalvelua ja henkilöstöpolitiikkaa. Yliopiston Apteekki on toiminut ja toimii edelläkävijänä kehittäessä uusia palvelumuotoja. Näin Yliopiston Apteekki toteuttaa myös omassa toiminnassaan yliopiston kolmatta tehtävää, yhteiskunnallista vaikuttamista ja elinkeinoelämän kehittämistä. Omistajan ylpeydellä voidaan todeta, että Yliopiston Apteekki tukee kaikella tavalla omistajansa, Helsingin yliopiston, toimintaa ja perustehtävien hoitoa.



*Ilkka Niiniluoto
Helsingin yliopiston rehtori*

Yliopiston Apteekki Virossa ja Venäjällä



Proviisori Reet Teng (vas.) vastaa Virossa YA Ülikooli Apteekin ja proviisori Ilmira Keränen Venäjällä YA Universitetskaja Aptekan toiminnasta.

Yliopiston Apteekki aloitti vuonna 2004 kansainvälistymisen laajentaen liiketoimintaansa Viroon. Vuoden 2005 lopussa Virossa toimi viisi YA Ülikooli Apteekia. Lisäksi kuluneen vuoden lopulla avattiin ensimmäinen YA Universitetskaja Apteka Venäjälle, Pietariin.

Venäjällä on vielä ns. vapaa apteekki-oikeus, mutta Virossa apteekkien perustaminen tuli tarveharkintaiseksi vuoden 2006 alussa. Molemmissa maissa apteekkiluvat myöntää ja valvonnasta vastaa lääkeviranomainen: Virossa Ravimiamet ja Venäjällä Roszdravnadzor. Apteekin toiminnasta vastaavalla henkilöllä on oltava proviisorin koulutus ja usean vuoden kokemus apteekkityöstä.

Väestöön suhteutettuna Virossa ja Pietarissa on huomattavasti enemmän apteekkeja kuin Suomessa.

Viron apteekkitoiminta hyvässä käynnissä

Vuoden 2005 lopussa Virossa toimi viisi YA Ülikooli Apteekia. Näistä neljä oli varsinaisia apteekkeja (Tallinnassa Viru-keskus, Pärnu, Tartu ja Viljandi). Lisäksi Viljandin apteekki on pieni sivuapteekki Mustlassa.

YA Ülikooli Apteek toimii samoilla periaatteilla kuin Suomessa. Toiminnan kivijalkoina ovat hyvä palvelu, laaja tuotevalikoima sekä pitkät aukioloajat. Apteekeissa asioi paljon suomalaisia, mutta myös virolaiset ovat löytäneet apteekin palvelut.

Liiketoiminnan laajentamista

Viroon voidaan pitää onnistuneena. YA Ülikooli Apteekin toiminta Tallinnassa oli jo ensimmäisen toimintavuoden kuluessa kannattavaa ja positiivinen kehitys jatkui myös vuonna 2005. Viru-keskuksessa sijaitsevasta YA Ülikooli Apteekista on kasvanut suurin yksittäinen apteekki Virossa. Yliopiston Apteekin tavoitteena on edelleen laajentaa toimintaa Virossa ja lääkeviranomaiset ovat myöntäneet luvat neljän uuden apteekin perustamiseen. Vuonna 2006 tavoitteena on toiminnan säilyttäminen kannattavalla tasolla, vaikkakin tulosta tulevat rasittamaan uusien yksiköiden rakentaminen Yliopiston Apteekin palvelukonseptin mukaisesti.

Viron lääkemarkkinat ovat kool-



taan olennaisesti Suomea pienemmät. Reseptilääkkeiden ja itsehoitolääkkeiden tukkumyynti oli noin kaksi miljardia Eestin kruunua (noin 126 miljoonaa euroa) vuonna 2005. Vastaava myynti oli Suomessa Lääke-teollisuus ry:n mukaan 1,7 miljardia euroa.

Toiminta aloitettiin Venäjällä

Yliopiston Apteekki avasi vuoden lopulla ensimmäisen YA Universitetskaja Apteekan Venäjällä. Apteekki sijaitsee Sennaja-torin laidalla Sennajakauppakeskuksessa. Apteekki toimii paikalliseen toimintaympäristöön sopeutettuna samalla konseptilla kuin Yliopiston Apteekki Suomessa ja YA Ülikooli Apteek Virossa.

Myös Venäjällä toiminnan kul-

makiviä ovat hyvä asiakaspalvelu, laaja tuotevalikoima ja riittävän pitkät aukioloajat.

Kansainvälistyminen jatkuu myös vuonna 2006. Venäjällä on jo solmittu vuokrasopimukset kahdesta seuraavasta liiketilasta apteekin käyttöön.

YA Ülikooli
Apteek

YA Университетская
Аптека

PAIKALLINEN KULTTUURI NÄKY APTEEKEISSA – MYÖS VIROSSA

Paikallinen kulttuuri ja mentaliteetti antavat oman mausteensa myös virolaiseen apteekkitoimintaan. Verrattuna Suomeen Virossa on havaittavissa eroja mm. asiakkaiden tavassa käyttää apteekin palveluja. Lisäksi asiakkaiden ostokäyttäytymistä leimaa vahvasti pyrkimys itse parantaa sairaus ennen lääkärissä käyntiä.

”Täällä ei vielä näy ns. sairauksien ennaltaehkäisyä. Terveyttä ei varsinaisesti hoideta niin kuin Suomessa vaan asiaa ajatellaan vasta sitten, kun sairastutaan. Yleensä tullaan ensin apteekkiin ja vasta sitten mennään lääkäriin”, Virossa YA Ülikooli Apteekin johdosta vastaava proviisori Reet Teng kertoo. Tengin mukaan tämä näky käytännössä siinä, että reseptivalmisteita myydään Virossa suhteellisesti vähemmän kuin Suomessa. Reseptivalmisteet ovat myös kalliita suhteutettuna virolaisten ostovoimaan.

Oman paikallisen erityispiirteensä tuo myös se, että virolaisen apteekkiperinteen mukaan luontaistuotteet kuuluvat apteekkien tuotevalikoimaan. Varsinaisia luon-

taistuotekauppoja ei Suomen tapaan ole. Luontaistuotteiden vuoksi apteekin tuotevalikoiman koko kasvaa jopa 20 000 tuotteeseen. Luontaistuotteita lukuun ottamatta YA Ülikooli Apteekin tuotevalikoimassa on paljon myös Suomesa tarjolla olevia tuotteita.

PALVELUVALINTA APTEEKISSA UUTTA

Virossa noudatetaan Yliopiston Apteekin palvelumallia. Apteekin palveluvalintakonsepti on uutta, mutta se on saanut asiakkailta erittäin positiivista palautetta.

”Meidät on otettu hyvin vastaan. Asiakkaat ovat tyytyväisinä todenneet, että apteekkimme tuotevalikoimaan on helppo tutustua ja tuotteiden esillepano on hyvin selkeää. Perinteisesti apteekki on ollut täällä ns. tiskiapteekki”, Teng kertoo.

Viron nopea talouskasvu ja yhteiskunnallinen kehitys on mahdollistanut sen, että uusinta teknologiaa otetaan nopeassa tahdissa myös apteekeissa käyttöön, mm. sähköiset yhteydet paikallisen lääkekorvauksista vastaavan viranomaisen kanssa avattiin vuoden 2003 alusta.

Hallituksen toimintakertomus



Yliopiston Apteekin hallitus: apteekkari Jari Kokkonen (vas.), professori Martti Marvola, varatuomari Juha Korppi-Tommola, rehtori Ilkka Niiniluoto, kvestori Ilkka Hyvärinen, professori Marja-Riitta Taskinen, hallituksen puheenjohtaja professori Kari S. Tikka ja professori Riitta-Mari Tulamo.

Liikevaihto

Yliopiston Apteekin liikevaihto oli 250,3 miljoonaa euroa vuonna 2005. Liikevaihto kasvoi 8,9 prosenttia vuodesta 2004.

Liikevaihdosta 94,6 prosenttia oli vähittäismyyntiä henkilöasiakkaille. Vähittäismyynnistä lähes 90 prosenttia oli lääkkeiden myyntiä. Reseptilääkkeiden myyntiin liittyvää työ määrää kuvaava toimitettujen reseptien määrä oli 4,4 miljoonaa kappaletta, mikä kasvoi 6,6 prosenttia vuodesta 2004. Loput 5,4 prosenttia liikevaihdosta oli laskutusmyyntiä apteekin yritys- ja laitosisiakkaille.

Apteekkimaksu

Yliopiston Apteekin apteekkimaksu oli 24,1 miljoonaa euroa, mikä on 9,6 prosenttia liikevaihdosta. Apteekkimaksua maksetaan 10,9 prosenttia suoraan kuluttajille tapahtuvasta lääkemyynnistä.

Lääkelaitos määrää Yliopiston Apteekin apteekkimaksun suuruuden apteekkimaksulain mukaan.

Apteekkimaksu on esitetty omana eränään apteekin tuloslaskelmassa. Yliopiston Apteekki suorittaa sille vahvistetun apteekkimaksun Helsingin yliopistolle.

Tulos

Yliopiston Apteekin liikevoitto tilikaudelta 2005 oli 18,2 miljoonaa euroa. Liikevoitto kasvoi 12,2 prosenttia edellistä vuodesta. Tulokseen vaikuttavana satunnaisena eränä on 1,3 miljoonan euron kuluksi kirjattu Helsingin yliopistolle apteekin 250-vuotisjuhlavuonna lahjoitettu farmakoeconomian professuuri. Tilikauden voitto oli 13,4 miljoonaa euroa. Voitto kasvoi 11,1 prosenttia vuodesta 2004.

Henkilöstö

Yliopiston Apteekin palveluksessa oli keskimäärin 995 henkilöä vuonna 2005. Kokopäivätoimiksi muutettuna keskimääräinen henkilöstömäärä 767 henkilöä. Henkilöstön määrä pysyi lähes ennallaan verrattuna vu-

teen 2004.

Vuoden 2005 suoriteperusteiset palkat olivat 22,9 miljoonaa euroa. Kaikkiaan henkilöstökulut olivat 28,4 miljoonaa euroa, missä oli kasvua 6,8 prosenttia verrattuna vuoteen 2004. Toiminnan työvoimavaltaisuutta ja henkilöstön aivan keskeistä merkitystä apteekin toiminnassa kuvaa hyvin se, että henkilöstökulut olivat 73,3 prosenttia kaikista kiinteistä kuluista vuonna 2005.

Ympäristöasiat

Yliopiston Apteekki toimittaa asiakkaittensa ja omasta toiminnastaan syntyvät lääkejätteet hävitettäväksi Ekokem Oy:n jätteenkäsittelylaitokselle. Apteekkitoiminnalla sinänsä on sen palveluluonteesta johtuen vain vähäisiä ympäristövaikutuksia.

Konserni

Yliopiston Apteekista ja sen tytäryhtiöistä on laadittu konsernitilinpäätös. Tytäryhtiöt tukevat Yliopiston Apteekin tehtävien toteutusta ja aut-



tavat sen toiminnan kehittämisessä.

Konsernin liikevaihto oli 264 miljoonaa euroa. Liikevaihto kasvoi 9,1 prosenttia vuodesta 2004. Konsernin liikevaihdosta Yliopiston Apteekin osuus oli 95 prosenttia. Konsernin tilikauden voitto oli 12,6 miljoonaa euroa. Voitto on 4 prosenttia edellistä vuotta suurempi.

YA-Prevett Oy myy eläinlääkintään tarvittavia lääkkeitä ja tarvikkeita. Sen liikevaihto oli 2,8 miljoonaa euroa. Ordior Oy toimittaa laboratoriodien analyysilaitteita. Sen liikevaihto oli 5,2 miljoonaa euroa. Oy Galea Ltd on lääkkeiden ja luontaistuotteiden sopimusvalmistaja. Sen liikevaihto oli 2,5 miljoonaa euroa.

Yliopiston Apteekki omistaa omistusyhtiön kautta kokonaan virolaisen apteekkitoimintaa harjoittavan Yliopiston Apteekki OÜ:n. YA Ülikooli Apteek –nimellä toimivien apteekkien liikevaihto oli 3,5 miljoonaa euroa vuonna 2005. Yliopiston Apteekki Oy omistaa kokonaan myös joulukuussa Pietarissa apteekkitoiminnan aloittaneen yhtiön.

Tilinpäätökseen on kirjattu osakkuusyhtiönä Receptum Oy, joka toimittaa tietojärjestelmiä apteekkeille sekä lääkäri- ja hammaslääkäriasemille. Sen liikevaihto oli 4,2 miljoonaa euroa vuonna 2005.

Vuoden 2006 näkymät

Toteutetut lääkelainsäädännön muutokset vaikuttavat merkittävästi Yliopiston Apteekin toimintamahdollisuuksiin ja tulospäätelmiin vuonna 2006. Kanta-asiakkaille lääkeostoista annetuista keskittämisalennuksista jouduttiin vuoden alusta luopumaan, koska lääkelaki estää aikaisemmin asiakkaille siirrettyjen ostolennusten saamisen. Samasta syystä Yliopiston Apteekin asema lääkkeiden toimittajana sosiaali- ja terveydenhuollon laitoksille ja yrityksille merkittävästi vaikeutuu.

Myöskin nikotiinikorvaustuotteiden myynnin siirtyminen myös päivittäistavarakauppaan kiristää osaltaan tilannetta. Kalliiden lääkkeiden myyntikatteen tulevan pienentä-

misen voi arvioida vaikuttavan erityisesti Yliopiston Apteekkiin, josta asiakkaat ovat tottuneet niitä ostamaan hyvän saatavuuden takia.

Edellä kuvatuista syistä on odotettavissa, että vuonna 2006 ei saavuteta samanlaista tulostasoa kuin vuonna 2005.

Tämän vuoksi asiakaspalvelun ja esimiestyön sekä ketjumaisen toiminnan kehittäminen ovat vuonna 2006 erityisen keskeisiä toiminnallisia tavoitteita. Samanaikaisesti panostetaan myös uusien palvelujen ja toimintamuotojen kehittämiseen.

Vuoden 2006 aikana toiminta Virossa saataneen tavoiteltuun laajuuteen. Vuonna 2005 Venäjällä alkaneen apteekkitoiminnan kehittäminen jatkuu vuonna 2006. Konsernin kotimaisten tytäryhtiöiden näkymät vuodelle 2006 ovat pääosin myönteisiä.

Yliopiston Apteekki
1.1.-31.12.2005

Tuloslaskelma 1.1.-31.12.2005

1000 €	Yliopiston Apteekki		Konserni	
	2005	2004	2005	2004
LIIKEVAIHTO	250 294	229 954	263 963	241 964
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos	6 283	-206	6 298	-427
Liiketoiminnan muut tuotot	1 943	2 191	1 711	1 890
Apteekkimaksu	-24 081	-22 241	-24 081	-22 241
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-175 738	-155 499	-184 809	-162 428
Varastojen muutos	-45	323	91	232
	-175 783	-155 176	-184 718	-162 196
Henkilöstökulut	-28 385	-26 585	-30 915	-28 847
Poistot ja arvonalentumiset	-1 759	-1 924	-2 110	-2 229
Liiketoiminnan muut kulut	-10 327	-9 801	-11 874	-11 231
LIIKEVOITTO	18 185	16 212	18 274	16 683
Rahoitustuotot ja -kulut	1 762	852	1 064	621
VOITTO ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	19 947	17 064	19 338	17 304
Satunnaiset erät	-1 300	-	-1 300	-
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	18 647	17 064	18 038	17 304
Tilinpäätössiirrot	188	264	-	-
Välittömät verot	-5 419	-5 257	-5 398	-5 148
Vähemmistöosuus	-	-	-10	-8
TILIKAUDEN VOITTO	13 416	12 071	12 630	12 148

Tase 31.12.2005

VASTAAVAA	Yliopiston Apteekki		Konserni	
	2005	2004	2005	2004
1000 €				
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet	641	1 009	679	1 092
Aineelliset hyödykkeet	8 452	9 071	10 654	10 231
Sijoitukset				
Osuudet saman konsernin yrityksissä	307	494	-	-
Osakkuusyhtiöiden osakkeet	13	13	253	325
Muut osakkeet	6 508	6 508	6 509	6 509
	6 828	7 015	6 762	6 834
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	15 921	17 095	18 095	18 157
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Vaihto-omaisuus				
Valmiit tuotteet	17 563	11 281	19 322	11 537
Aineet ja tarvikkeet	962	1 007	1 397	2 606
	18 525	12 288	20 719	14 143
Saamiset				
Pitkäaikaiset				
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	2 556	971	-	-
Lyhytaikaiset				
Myyntisaamiset	7 306	5 447	8 751	6 591
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	243	61	-	-
Saamiset omistusyhteisyriyksiltä	4	-	4	-
Muut saamiset	8	3	78	5
Ennakkomaksut	2	4	2	5
Siirtosaamiset	4 515	3 656	4 605	3 674
	12 078	9 171	13 440	10 275
Rahoitusarvopaperit	35 283	38 290	35 843	39 370
Rahat ja pankkisaamiset	1 374	899	1 889	1 148
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	69 816	61 619	71 891	64 936
VASTAAVAA YHTEENSÄ	85 737	78 714	89 986	83 093

Tase 31.12.2005

VASTATTAVAA	Yliopiston Apteekki		Konserni	
	2005	2004	2005	2004
1000 €				
OMA PÄÄOMA				
Peruspääoma	24 359	23 359	24 359	23 359
Edellisten tilikausien voitto	-	-	3 520	3 395
Tilikauden voitto	13 416	12 071	12 630	12 148
Pääomalaina	-	-	126	126
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	37 775	35 430	40 635	39 028
VÄHEMMISTÖOSUUS	-	-	531	570
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄT	1 811	1 998	-	-
VIERAS PÄÄOMA				
Laskennallinen verovelka	-	-	471	532
Pitkäaikainen vieras pääoma				
Muut velat	-	-	107	133
Lyhytaikainen vieras pääoma				
Saadut ennakot	-	-	47	7
Ostovelat	13 083	10 879	14 405	11 906
Velat saman konsernin yrityksille	26	183	-	-
Velat omistusyhteisyriksille	120	29	129	39
Muut velat	1 236	1 221	1 603	1 552
Siirtovelat	31 686	28 974	32 058	29 326
	46 151	41 286	48 242	42 830
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	46 151	41 286	48 820	43 495
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	85 737	78 714	89 986	83 093

Rahoituslaskelma

1000 €

	Yliopiston Apteekki		Konserni	
	2005	2004	2005	2004
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA				
Liikevoitto	18 185	16 212	18 274	16 683
Oikaisut liikevoittoon	1 741	1 924	2 110	2 229
Käyttöpääoman muutos				
Lyhytaikaisten liikesaamisten lisäys(-), vähennys(+)	-2 770	-88	-3 165	-71
Vaihto-omaisuuden lisäys(-), vähennys(+)	-6 237	-117	-6 576	-54
Lyhytaikaisten velkojen lisäys(-), vähennys(+)	3 615	7 925	4 223	8 008
Käyttöpääoman nettomuutos	-5 392	7 720	-5 518	7 883
Saadut osingot	981	548	318	100
Saadut korot	1 069	879	1 068	886
Muut rahoituserät	-	-	-28	-35
Maksetut korot ja maksut	-250	-236	-260	-241
Maksetut verot ja muut veroja vastaavat maksut	-5 419	-5 257	-5 474	-5 256
Liiketoiminnan rahavirta	10 915	21 790	10 490	22 249
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Tytäryhtiösakeostot ja merkinnät	-	-55	-119	-
Investoinnit muihin osakkeisiin	-	-167	-	-232
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-771	-761	-2 112	-1 403
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustuotot	-	3	-7	14
Investointien rahavirta	-771	-980	-2 238	-1 621
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Korollisten saamisten lisäys(-), vähennys(+)	-1 605	-629	-	32
Korollisten pitkäaikaisten lainojen lisäys(-), vähennys(+)	-	-	26	26
Maksut yliopistolle voittovaroista	-11 070	-7 179	-11 070	-7 179
Maksetut osingot	-	-	-	-49
Muut rahoituserät	-	-	6	17
Rahoituksen rahavirta	-12 675	-7 808	-11 038	-7 153
LIKVIDIEN VAROJEN MUUTOS				
	-2 531	13 002	-2 786	13 475
Likvidit varat 1.1.	39 188	26 187	40 518	27 043
Likvidit varat 31.12.	36 657	39 189	37 732	40 518
	-2 531	13 002	-2 786	13 475

Tilinpäätöksen liitetiedot

1. KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Konsernitilinpäätös on laadittu hankintamenomenetelmällä. Konsernin sisäinen osakeomistus on eliminoitu hankintahetken omia pääomia vastaan. Konsernin sisäiset liiketapahtumat sekä sisäiset saamiset ja velat on eliminoitu. Vaihto-omaisuuteen ei sisälly sisäistä katetta. Vähemmistöosuus Ordior Oy:n ja Oy Galena Ltd:n tuloksesta ja omasta pääomasta on esitetty omiana eräänä konsernin tuloslaskelmassa ja taseessa. Oy Galena Ltd:n tytäryhtiö Oy Capolar Ab on yhdistelty konsernitilinpäätökseen. Yliopiston Apteekki Oy:n tytäryhtiöt Yliopiston Apteekki Oü, Virost, Universitetskaja Apteka, Venäjältä ja Universitetets Apotek Ab, Ruotsista on yhdistelty konsernitilinpäätökseen. Osakkuusyhtiö Receptum Oy on yhdistetty pääomaosuusmenetelmällä. Konsernin omistussuuden mukainen osuus osakkuusyhtiön tilikauden tuloksesta on esitetty liiketoiminnan muissa tuotoissa.

2. PYSYVIEN VASTAAVIEN ARVOSTUS

Pysyviin vastaaviin on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina pysyvien vastaavien taloudellisen pitoajan perusteella.

Suunnitelman mukaiset poistoaajat ovat:

Aineettomat hyödykkeet ja pitkävaikutteiset menot	3–8 vuotta
Rakennukset	25–40 vuotta
Rakennelmat	10 vuotta
Koneet ja kalusto	3–15 vuotta
Konsernilikearvo	5 vuotta
Konsernilikearvo on poistettu kokonaisuudessaan vaikutusaikanaan.	

3. VAIHTO-OMAISUUDEN ARVOSTUS

Vaihto-omaisuus esitetään fifo-periaatteen mukaisesti hankintamenoa tai sitä alemman jälleenhankintahinnan tai todennäköisen myyntihinnan määräisenä.

4. RAHOITUSOMAISUUDEN ARVOSTUS

Rahoitusomaisuusarvopaperit on arvostettu hankintamenoa. Arvopaperisalkun markkina-arvo ylitti 3 198 tuhannella eurolla salkun hankintamenoa vuoden vaihteessa.

5. TUTKIMUS JA TUOTEKEHITYS SEKÄ PITKÄVAIKUTTEISET MENOT

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot on kirjattu vuosikuluiksi niiden syntymisvuonna. Kolmen tai useamman vuoden ajan tuloa kerryttävät menot on aktivoitu pitkävaikutteisina menoina ja poistetaan 5–10 vuoden aikana.

6. LIIKEVAIHTO MARKKINA-ALUEITTAIN

	Yliopiston Apteekki		Konserni	
	2005	2004	2005	2004
Suomi	249 996	229 622	260 161	239 978
EU-maat	233	273	233	274
Baltian maat	-	-	3 494	1 634
Muut maat	46	41	56	77
Laiva-apteekit	19	18	19	1
Yhteensä	250 294	229 954	263 963	241 964

7. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

	Yliopiston Apteekki		Konserni	
	2005	2004	2005	2004
Kelan ostokertapalkkiot	1 402	1 357	1 403	1 357
Palveluiden myynti	125	114	125	114
Vuokratuotot	102	102	12	41
Konsernipalvelut	199	331	-	35
Palvelujen myynti osakkuusyhtiöille	37	-	37	-
Osuus osakkuusyhtiön voitosta	-	-	28	36
Liiketoiminnan muut tuotot	78	287	106	307
Yhteensä	1 943	2 191	1 711	1 890

8. APTEEKKIMAKSU

Lääkelaite määrää Yliopiston Apteekin apteekkimaksun määrän apteekkimaksulain mukaan vuodelta 2005. Apteekkimaksu, 24 miljoonaa euroa on laskettu ilman sivuapteekki vähennystä lukuunottamatta alle 5 vuotta vanhempaa Malmin sivuapteekkiä.

9. HENKILÖSTÖKULUT JA HENKILÖKUNTA KESKIMÄÄRIN

	Yliopiston Apteekki		Konserni	
	2005	2004	2005	2004
Palkat	22 919	21 894	24 929	23 707
Eläkekulut	4 059	3 426	4 366	3 719
Muut henkilösivukulut	1 407	1 265	1 620	1 421
Yhteensä	28 385	26 585	30 915	28 847
Toimitusjohtajat	-	-	400	360
Hallituksen jäsenet	-	-	29	29
Henkilökunta keskimäärin	995	984	1 105	1 103

Yliopiston Apteekissä ennen 15.11.1993 alkaneissa työsuhteissa eläkeikä on 63 vuotta ja eläketaso noin 66 %. Tämän jälkeen alkaneisiin työsuhteisiin sovelletaan samoja eläke-ehtoja kuin muissa apteekeissa.

Tilinpäätöksen liitetiedot

(luvut tuhansina euroina)

10. POISTOT JA ARVONALENTUMISET

Suunnitelman mukaiset poistot

	Yliopiston Apteekki		Konserni	
	2005	2004	2005	2004
Aineettomat oikeudet	172	156	193	202
Muut pitkävaikutteiset menot	354	354	357	358
Konserniliikearvo/reservi	-	-	-	-
Rakennukset ja rakennelmat	285	285	290	290
Koneet ja kalusto	948	1 129	1 270	1 379
Yhteensä	1 759	1 924	2 110	2 229

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen käyttöiän mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintahinnasta. Yliopiston Apteekin, Ordior Oy:n ja YA-Prevett Oy:n tilinpäätöksissä on tehty elinkeinoverolain mukaiset täysimääräiset poistot.

11. LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

	Yliopiston Apteekki		Konserni	
	2005	2004	2005	2004
Vuokrat	1 511	1 475	1 995	1 780
Liiketoiminnan muut kulut	8 816	8 326	9 879	9 451
Yhteensä	10 327	9 801	11 874	11 231

12. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

	Yliopiston Apteekki		Konserni	
	2005	2004	2005	2004
Osinkotuotot				
Saman konsernin yrityksiltä	765	598	-	-
Muilta	217	-	218	-
Osinkotuotot yhteensä	982	598	218	-
Muut korko- ja rahoitustuotot				
Saman konsernin yrityksiltä	15	15	-	-
Muilta	1 085	838	1 106	862
Korkotuotot yhteensä	1 100	853	1 106	862
Korkokulut ja muut rahoituskulut				
Saman konsernin yrityksille	-	-	-	-
Muille	-251	-236	-260	-241
Korkokulut yhteensä	-251	-236	-260	-241
Sijoitusten ja saamisten arvonalennukset				
Pitkäaikaisten sijoitusten arvonalentumiset				
Saman konsernin yrityksistä	-70	-363	-	-
Muilta	-	-	-	-
Sijoitusten arvonalennukset yhteensä	-70	-363	-	-
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	1 761	852	1 064	621

13. VEROT

	Yliopiston Apteekki		Konserni	
	2005	2004	2005	2004
Tuloverot	5 230	5 026	5 270	5 055
Muut välittömät verot	189	231	189	237
Laskennallisen verovelan muutos	-	-	-61	-144
Yhteensä	5 419	5 257	5 398	5 148

14. AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET

	Yliopiston Apteekki		Konserni	
	2005	2004	2005	2004
Aineettomat oikeudet				
Hankintameno 1.1.	1 199	944	1 399	1 130
Lisäykset	159	255	160	269
Vähennykset	-	-	-	-
Hankintameno 31.12.	1 358	1 199	1 559	1 399
Kertyneet sumu-poistot 1.1.	748	592	909	727
Vähennysten kertyneet poistot	-	-	-	-
Tilikauden sumu-poistot	172	156	193	182
Kertyneet sumu-poistot 31.12.	920	748	1 102	909
Kirjanpitoarvo 31.12.	438	451	457	490
Muut pitkävaikutteiset menot				
Hankintameno 1.1.	2 303	2 303	2 483	2 474
Lisäykset	-	-	-	9
Vähennykset	-	-	-24	-
Hankintameno 31.12.	2 303	2 303	2 459	2 483
Kertyneet sumu-poistot 1.1.	1 746	1 391	1 882	1 497
Tilikauden sumu-poistot	354	355	356	385
Kertyneet sumu-poistot 31.12.	2 100	1 746	2 238	1 882
Kirjanpitoarvo 31.12.	203	557	221	601

Tilinpäätöksen liitetiedot

(luvut tuhansina euroina)

	Yliopiston Apteekki		Konserni	
	2005	2004	2005	2004
Rakennukset				
Hankintameno 1.1.	7 722	7 722	8 011	7 722
Lisäykset	-	-	858	289
Hankintameno 31.12.	7 722	7 722	8 869	8 011
Kertyneet sumu-poistot 1.1.	1 654	1 369	1 654	1 369
Tilikauden sumu-poistot	285	285	290	285
Kertyneet sumu-poistot 31.12.	1 939	1 654	1 944	1 654
Kirjanpitoarvo 31.12.	5 783	6 068	6 925	6 357
Koneet ja kalusto				
Hankintameno 1.1.	11 984	11 427	13 803	12 967
Lisäykset	619	578	1 486	1 095
Vähennykset	-	-21	-464	-259
Hankintameno 31.12.	12 603	11 984	14 825	13 803
Kertyneet sumu-poistot 1.1.	8 987	7 879	9 936	8 715
Vähennysten kertyneet poistot	-	-21	-119	-157
Tilikauden sumu-poistot	947	1 129	1 279	1 378
Kertyneet sumu-poistot 31.12.	9 934	8 987	11 096	9 936
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 669	2 997	3 729	3 867
Kirjanpitoarvosta 31.12.2005 Tuotannon koneiden ja laitteiden osuus	483	444	1 185	924
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				
Hankintameno 1.1.	7	82	7	177
Lisäykset	117	59	117	63
Vähennykset	-124	-134	-124	-233
Hankintameno 31.12.	-	7	-	7
Kirjanpitoarvo 31.12.	-	7	-	7
15. SIIJOITUKSET				
Tytäryhtiöosakkeet				
Kirjanpitoarvo 1.1.	494	752	-	-
Lisäykset	-	55	-	-
Vähennykset	-187	-313	-	-
Kirjanpitoarvo 31.12.	307	494	-	-
Osakkuusyhtiöiden osakkeet				
Kirjanpitoarvo 1.1.	13	13	325	390
Lisäykset	-	-	-	-
Vähennykset	-	-	-72	-65
Kirjanpitoarvo 31.12.	13	13	253	325
Muut osakkeet ja osuudet				
Kirjanpitoarvo 1.1.	6 507	6 340	6 509	6 342
Lisäykset	-	167	-	167
Vähennykset	-	-	-	-
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 507	6 507	6 509	6 509
Konserniyritykset				
YA-Prevelt Oy, Helsinki	100,0	50	168	123
Ordior Oy, Vantaa	67,4	6 740	1,70	168
Oy Galena Ltd., Kuopio	95,8	37 113	8	0
Yhteistyöapteekit Finland Oy, Helsinki	100,0	1 000	8	8
Yliopiston Apteekki Oy, Helsinki	100,0	1 000	8	8
Yliopiston Apteekki Oü, Viro	100,0	-	-	3
YA Universitetskaja Apteka, Venäjä	100,0	-	-	109
Universitetets Apotek Ab, Ruotsi	100,0	-	-	11
Yhteensä		45 903	193,7	430
Osakkuusyhtiö				
Receptum Oy, Helsinki	50	1 000	17	13
Datamatics Oy, Helsinki	50	-	-	-
Yhteensä		1 000	17	13
Konsernin omistamat muut osakkeet				
Kiint. Oy Alex Hänninen, Jyväskylä	9,8	294	49	779
Kiint. Oy Linjuriin kauppakeskus, Salo	2,9	411	-	709
Asunto Oy Isokatu 27, Oulu		2 280	1	160
Asunto Oy Yliopistonkatu 25, Turku		26	3	1 342
Kiinteistö Oy Pohjois-Karjalan Maakuntatalo, Joensuu		949	40	1 870
Kiinteistö Oy Liiketalo, Lahti		455	1	1 632
Muut sijoitukset		-	-	17
Yhteensä				6 509

Konsernin omistus äänivalta osuus -%	Apteekin omistamat osakkeet		kp-arvo
	kpl	nimellisarvot	
100,0	50	168	123
67,4	6 740	1,70	168
95,8	37 113	8	0
100,0	1 000	8	8
100,0	1 000	8	8
100,0	-	-	3
100,0	-	-	109
100,0	-	-	11
	45 903	193,7	430
50	1 000	17	13
50	-	-	-
	1 000	17	13
9,8	294	49	779
2,9	411	-	709
	2 280	1	160
	26	3	1 342
	949	40	1 870
	455	1	1 632
	-	-	17
			6 509

Tilinpäätöksen liitetiedot

(luvut tuhansina euroina)

16. KONSERNISAAMISET JA -VELAT

Saamiset saman konsernin yrityksiltä

Pitkäaikaiset
Lainasaamiset
Lyhytaikaiset
Myyntisaamiset
Siirtosaamiset

Yliopiston Apteekki		Konserni	
2005	2004	2005	2004
2 556	971	-	-
49	3	-	-
194	9	-	-
145	182	129	38

Velat saman konsernin yrityksille

Lyhytaikaiset
Ostovelat

17. OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET

Peruspääoma 1.1.
Siirto voittovaroista
Peruspääoma 31.12.

Voittovarot 1.1.
Siirto peruspääomaan
Tilitys Helsingin yliopistolle
Muuntoero
Tilikauden voitto
Voittovarot 31.12.

Poistoerosta siirretty omaan pääomaan
Omasta pääomasta jakokelpoisia varoja

Pääomalaina

Yliopiston Apteekki		Konserni	
2005	2004	2005	2004
23 359	22 359	23 359	22 359
1 000	1 000	1 000	1 000
24 359	23 359	24 359	23 359
12 071	8 179	15 593	11 624
-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
-11 071	-7 179	-11 071	-7 179
		-2	
13 416	12 071	12 620	12 148
13 416	12 071	16 140	15 593
-	-	-1 340	-1 510
13 416	12 071	14 800	14 083
-	-	126	126

Oy Galena Ltd:n pääomalinaihin sisältyy 13 tuhannen euron laina osakkailta sekä Tekesin myöntämästä 269 tuhannen euron tuotekehityslainasta nostettu 113 tuhatta euroa. Pääomalinajoja voidaan lyhentää vain OYL:n asettamien ehtojen täytyessä. Osakkailta saatu pääomalinain on koroton ja vakuudeton. Tekesin pääomalinain korko on yhden prosenttiyksikön alempi kuin kulloinkin voimassa oleva peruskorko, kuitenkin vähintään kolme (3) prosenttia. Korko voidaan maksaa vain voitonjakokelpoisten varojen puitteissa ja sitä kertyy myös niiltä tilikausilta, joilta vahvistettava tilinpäätös ei osoita voitonjakokelpoisia varoja. Kertynyt kirjaamaton kumulatiivinen korkovastuu tilinpäätöspäivänä on 17 tuhatta euroa.

18. MUUT ANNETUT VAKUUDET

Annetut kiinnitykset
Rahalaitoslainat, joiden vakuudeksi annettu kiinnitykset

Yliopiston Apteekki		Konserni	
2005	2004	2005	2004
-	-	160	160
		133	160

19. VASTUUSITOUMUKSET

Annetut pantit ja vastuusitoumukset
Muut omasta puolesta annetut vakuudet
Samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta annetut vakuudet
Muiden puolesta annetut vakuudet
Leasing-vastuut
Yhteensä

Yliopiston Apteekki		Konserni	
2005	2004	2005	2004
10	11	10	11
24	24	24	24
-	31	-	31
-	-	17	21
34	66	51	87

Hallituksen ehdotus voittovarojen käytöstä

Tilivuoden voitto on 13.415.788,95 euroa ja konsernin jakokelpoinen oma pääoma on 14.800.285,41 euroa. Apteekin johtosäännön 10. pykälän tarkoittamana veroja ja apteekkimaksua vastaavana suorituksena on Helsingin yliopistolle tilitettävä 29.500.436,21 euroa.

Hallitus esittää, että tilikauden voitto 13.415.788,95 euroa maksetaan voitonjakona Helsingin yliopistolle.

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

Helsingissä 20. maaliskuuta 2006

Kari S. Tikka

Jari Kokkonen

Martti Marvola

Marja-Riitta Taskinen

Ilkka Niiniluoto

Riitta-Mari Tulamo

Ilkka Hyvärinen

Juha Korppi-Tommola

Tilinpäätösmerkintä

Edellä oleva tilinpäätös on laadittu hyvän kirjanpitoavan mukaisesti. Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 21. maaliskuuta 2006

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Pekka Kaasalainen
KHT

Tilintarkastuskertomus

Olemme tarkastaneet Yliopiston Apteekin kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1. – 31.12.2005. Hallitus ja apteekkari ovat laatineet toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen, joka sisältää sekä konsernin ja apteekin taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, etteivät tilinpäätös ja toimintakertomus sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallituksen jäsenten sekä apteekkarin toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös ja toimintakertomus antavat kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä apteekin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomus on yhdenmukainen tilinpäätöksen kanssa. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää hallituksen jäsenille ja apteekkarille tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys jakokelpoisten varojen käsittelystä on lain mukainen.

Helsingissä 22. päivänä maaliskuuta 2006

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Pekka Kaasalainen
KHT

Hallintoelimet

Yliopiston Apteekin hallitus

Varsinaiset jäsenet

Professori Kari S. Tikka, puheenjohtaja
Kvestori Ilkka Hyvärinen
Apteekkari Jari Kokkonen
Professori Martti Marvola
Varatuomari Juha Korppi-Tommola
Rehtori Ilkka Niiniluoto
Professori Marja-Riitta Taskinen
Professori Riitta-Mari Tulamo

Varajäsenet

Professori Olli Mäenpää
Professori Jyrki Taskinen
Professori Anna-Mari Ranki
Professori Jukka Kola
Hallintojohtaja Kari Suokko

Yliopiston Apteekin johtoryhmä

Apteekkari Jari Kokkonen
Tietohallintojohtaja Juha Antila
Viestintäpäällikkö Katariina Kalsta
Farmaseuttinen johtaja Janne Mikkola
Johtava proviisori Eeva-Kaisa Mäki-Moijala (2.9.2005 asti)

Kehityspäällikkö, apteekinhoitaja Marjo Rajamäki
Talousjohtaja Raimo Sertti
Apteekinhoitaja Ritva Ylänkö

Yliopiston Apteekin pääapteekki ja sivuapteekit sekä apteekinhoitajat

Helsinki, Keskusta	Johtava proviisori Anne Hietala	Lahti	Proviisori Kati Ahola
Helsinki, Töölö	Proviisori Ritva Ylänkö	Lappeenranta	Proviisori Marjaana Nurmilaukas
Helsinki, Malmi	Proviisori Stiina Piirainen	Oulu	Proviisori Kari Asunmaa
Helsinki, Diakonissalaitos	Proviisori Heikki Peura	Pori	Proviisori Marjo Rajamäki
Helsinki, Viikki	Proviisori Heli Alastalo	Salo	Proviisori Heino Pernilä
Joensuu	Proviisori Jukka Koistinen	Savonlinna	Proviisori Pekka Huuskonen
Jyväskylä, Kauppakatu	Proviisori Hanna Syrjä	Tampere	Proviisori Kerstin Carlsson
Jyväskylä, Puistokatu	Proviisori Pirkko Jokila	Turku	Proviisori Timo Mäenpää
Kemi	Proviisori Heikki Pennanen		

YA Ülikooli Apteek, Viro

Apteekinhoitaja proviisori Reet Teng
Tallinna, Viru-keskus, Viru väljak 4/6, Tallinn
Viljandi, Tartu 1, 71008 Viljandi
Pärnu, Rüütli 30, 80011 Pärnu
Tarto, Kööri 5b, Tartu

YA Universitetskaja Apteka, Venäjä

Apteekinhoitaja proviisori Ilmira Keränen
Pietari, ul. Emimova 3, 190031 St. Petersburg

Keskitettyt toiminnot

Talous ja hallinto	Taluspäällikkö Merja Rajakangas	Viestintä	Viestintäpäällikkö Katariina Kalsta
Tilauspalvelut	Myyntipäällikkö Aki Pitkänen	Koulutus ja	
Valmistus	Tuotantopäällikkö Sari Kallioinen	farmaseuttiset asiat	Farmaseuttinen johtaja Janne Mikkola
Laadunvarmistus	Laatupäällikkö Marjo-Riitta Helle	Markkinointi	Markkinointipäällikkö Faina Kanerva
Tietohallinto	Tietohallintojohtaja Juha Antila		

Konsernin tytär- ja osakkuusyhtiöt

Oy Galena Ltd., Sammonkatu 10, 70500 Kuopio
Toimitusjohtaja Jukka Arppe, puh. (017) 288 1250

Receptum Oy, Strömbergintie 4 B, 00380 Helsinki
Toimitusjohtaja Jukka Mäki-Moijala, puh. (09) 8567 8800

Ordior Oy, Louhelantie 10, 01600 Vantaa
Toimitusjohtaja Pekka Aro, puh. (09) 530 8000

YA-Prevett Oy, Valimotie 7, 00380 Helsinki
Toimitusjohtaja Raimo Sertti, puh. (09) 542 046

Svensk resumé

Universitetets Apotek ägs av Helsingfors universitet. Förutom det i Helsingfors belägna huvudapoteket finns dessutom 16 filialapotek på olika håll i Finland. Apoteket verkar även i Estland och Ryssland. Vid utgången av år 2005 verkade fem YA Ülikooli Apteek i Estland och den första YA Universitetskaja Apteka hade öppnats i Ryssland.

Genom sin verksamhet stöder Universitetets Apotek forsknings- och undervisningsverksamhet och är dessutom den största arbetsgivaren för farmaceutisk personal i vårt land.

Universitetets Apotek har som målsättning att hjälpa kunden att lyckas med sin medicinering: att använda medicinerna rätt och kontrollera kostnaderna. Dessutom vill vi öka våra kunders kunskap om mediciner och hälsosam livsstil.

Året 2005 i korthet

Universitetets Apotek firade 250-årsjubileum

Universitetets Apotek är Finlands största apotek, men samtidigt även ett av landets äldsta ännu verksamma företag. År 2005 hade det gått 250 år sedan apoteket grundades.

Sverige-Finlands konung Adolf Fredrik beviljade år 1755 Kungliga Akademien i Åbo privilegium att driva apotek i Åbo stad. Universitetets Apotek (eller Universitets Apoteket som det tidigare hette) grundades för att förbättra det dåvarande utbudet av apotekstjänster i Åbo. I privilegiet förpliktades apotekaren även att undervisa medicine studerande i kemi och farmaci samt bereda dem fritt inträde till apoteket för att följa med medicintillverkningen.

Apoteksprivilegiet var Akademiens egendom och Akademien beviljade enligt eget gottfinnande en apotekare eller provisor rätten att idka apoteksverksamhet.

Efter branden i Åbo år 1827 bestämde ryska kejsaren att hela Akademien, inklusive apoteket, skulle flyttas till Helsingfors. Universitetets Apoteket i Helsingfors öppnades 1828.

År 1950 övertogs apoteket av Helsingfors universitet. År 1953 fick Universitetets Apotek rätt att grunda filialer på orter med stora sjukhus och därmed trygga sjukhusens tillgång till mediciner samt öka kundernas valmöjligheter.

I slutet av 1980-talet reformerades den traditionella apoteksförsäljningen. Apoteket införde modern datateknik och direktexpediering, i vilken receptkunder betjänas från början till slut av en och samma person i en ostörd omgivning fri från obehörig insyn. Likaså introducerades självval vid köp av egenvårdsmediciner: kunden kan välja sina mediciner själv med hjälp av en farmaceut.

Omsättning och resultat

Universitetets Apotek expedierade år 2005 4,4 miljoner recept, vilket utgör ca 10 procent av alla recept expedierade i Finland.

Apotekets omsättning var 250,3 miljoner euro. Omsättningen steg med 8,9 procent från år 2004. Apoteksavgiften som uppstår ur medicinförsäljningen var 24,1 miljoner euro. Räkenskapsperiodens vinst var 13,4 miljoner euro.

Apoteket redovisar apoteksavgiften, de direkta skatterna och vinstutdelningen till universitetet. Summan för år 2005 uppgår till 42,9 miljoner euro.

Personal

Apotekets personal år 2005 var i genomsnitt 995 anställda. Av dessa var 43 procent farmaceuter, 6 procent provisorer och resten övrig personal. En nyhet inom den interna personalutbildningen är intranätbaserad un-

dervisning som gör det lätt att öka och skräddarsy utbildningen av personalen på de olika apoteken.

Stamkunder och tjänster

Vid utgången av år 2005 hade apoteket 608 000 stamkunder. Till de nya tjänster som togs i bruk under året hör att kunden kan be apotekspersonalen bedöma sin medicinering. Likaså erbjuds individuellt stöd för personer som vill sluta röka. Apotekets centraliserade telefontjänst mottog 282 000 samtal. Mängden samtal ökade i takt med mediedebatten: frågor om fågelinfluensan t.ex. gav upphov till många samtal. I december lanserades en ny tjänst på apotekets webbsidor: en elektronisk kalkylator med vilken kunderna kan beräkna de verkliga kostnaderna för sina läkemedel.

Internationalisering

År 2005 öppnades YA Ülikooli Apteek i Pärnu och Tartu, och i slutet av året den första YA Universitetskaja Apteka i Petersburg. Personalen i Estland och Ryssland uppgår till 57 anställda.

Nyckeltal i Finland 2005

- Receptur 4,4 miljoner
- Omsättning 250,3 miljoner euro
- Apoteksavgift 24,1 miljoner euro
- Direkta skatter 5,4 miljoner euro
- Vinst 13,4 miljoner euro (5,4 % av omsättningen)
- Apoteksavgift, skatter och vinst sammanlagt 42,9 miljoner euro
- Till universitetet redovisat 42,9 miljoner euro
- Personal 995

English Summary

University Pharmacy is owned by the University of Helsinki. In addition to the main pharmacy located in Helsinki, University Pharmacy has sixteen branch pharmacies throughout Finland. Moreover, University Pharmacy has extended its operations to Estonia and Russia as well: at the end of 2005, University Pharmacy had five YA Ülikooli Apteek in Estonia and the first YA Universitetskaja Apteka was opened in Russia.

Through its operations, University Pharmacy supports both research and education, and is the most significant employer of pharmaceutical personnel in Finland.

University Pharmacy aims to help its customers succeed in their medical treatments, in other words, to take their medication correctly and safely, and at reasonable costs.

We also wish to increase the customers' general awareness of both pharmaceuticals and a healthy way of life.

2005 in brief

Jubilee year – University Pharmacy 250th anniversary

University Pharmacy is not only the largest pharmacy in Finland, but also one of the oldest Finnish companies still in operation. In 2005 University Pharmacy celebrated its 250th anniversary.

In 1755 King Adolf Fredrik signed a letter granting the Academy of Turku a privilege to operate a pharmacy in Turku. The purpose of the Academy's pharmacy was to upgrade pharmaceutical services in the town. A further reason for granting the pharmacy privilege to the Academy was that the apothecary was obliged to provide teaching in chemistry and pharmacy to students of medicine and to offer them free access to the pharmacy to study the preparation of medicines.

The pharmacy privilege was in the possession of the Academy, which yielded the right to operate a pharmacy to a suitable apothecary at its own discretion. After a fire had destroyed almost the entire city of

Turku in 1827, the following year the Russian Emperor ordered the whole Academy, including the pharmacy, to relocate to Helsinki. Already in the same year, a university pharmacy was opened in Helsinki.

In 1950 the University of Helsinki took possession of the pharmacy, and in 1953 University Pharmacy was granted the right to establish branch pharmacies in localities with major hospitals to secure the supply of medicines and to offer customers a wider array of choices.

In the late 1980s University Pharmacy launched a reform programme that reshaped the traditional format of pharmacy sales in Finland. The major reforms included a computer-based system for the processing of prescriptions, which ensures that during their visit to the pharmacy, the customers are served by the same pharmacist over a special dispensary counter allowing for privacy. Also, the principle of self-service was introduced in the sale of non-prescription drugs so that customers may independently choose their self-care products under the guidance of a pharmacist.

Turnover and profit

In 2005 University Pharmacy filled 4.4 million prescriptions, which accounts for about 10% of all prescriptions filled in Finland.

University Pharmacy's turnover in 2005 was 250.3 million euros, which represents an increase of 8.9% from the previous year. The pharmacy fee due from medicine sales amounted to 24.1 million euros. University Pharmacy's net profit in 2005 totalled 13.4 million euros.

University Pharmacy submits to the University of Helsinki the pharmacy fee, direct taxes and share of the profits; in 2005 these amounted 42.9 million euros.

Staff

In 2005 University Pharmacy employed 995 people, of whom 43% hold the Bachelor's degree in pharmacy, six percent hold the Master's degree in pharmacy and the rest are administrative and other staff. The pharmacy introduced a new web-based staff training scheme, the YA-kanava, which offers opportunities for increased training and tailor-made programmes.

Key customers and services

In late 2005 the number of University Pharmacy key customers was 608,000. Two new services were launched: an assessment service for medication and a personal support service for smoking cessation. The centralised telephone service received 282,000 calls. The number of telephone enquiries grew dramatically from previous years because of certain current media issues, such as the avian influenza. In December 2005 University Pharmacy introduced a new online calculator for the assessment of the true costs of medication.

International operations

During 2005 University Pharmacy opened pharmacies (YA Ülikooli Apteek) in Pärnu and Tartu in Estonia. In late 2005 the first University Pharmacy (YA Universitetskaja Apteka) opened in St. Petersburg, Russia. The number of staff in the Estonian and Russian pharmacies totals 57.

Key figures for Finland in 2005

- 4.4 million prescriptions filled
- Turnover 250.3 million euros
- Pharmacy fee 24.1 million euros
- Direct taxes 5.4 million euros
- Net profit 13.4 million euros (5.4% of turnover)
- Pharmacy fee, taxes and profit combined 42.9 million euros
- University of Helsinki received 42.9 million euros
- Number of staff 995

Eestikeelne kokkuvõte

Yliopiston Apteekki on Helsingi Ülikooli omanduses olev apteek, millel on lisaks Helsingis tegutsevale peaapteegile 16 haruapteeki üle Soome. Yliopiston Apteekki tegutseb ka Eestis ja Venemaal. 2005. a. lõpul tegutses Eestis viis YA Ülikooli Apteeki ja Venemaal avati esimene YA Universitetskaja Apteka.

Yliopiston Apteekki toetab oma tegevuse kaudu uurimis- ja õppetööd ning on sellele lisaks Soome suurim farmaatsiaalne tööandja.

Yliopiston Apteekki eesmärgiks on kaasa aidata kliente ravi õnnestumisele: aidata ravimite õige ja turvalise kasutuse osas ning kulude kontorolli all hoidmisel. Samas soovime suurendada klientide teadlikkust ravimite ja tervislike eluviiside osas.

Ülevaade aastast 2005

Juubeliaasta

- 250 aastat Yliopiston Apteekki
Yliopiston Apteekki on Soome suurim apteek, kuid samas ka üks Soome vanimaid siiani tegutsevaid ettevõtteid. Aastal 2005 sai 250 aastat Yliopiston Apteekki asutamist.

Rootsi kuningas Adolf Fredrik kirjutas aastal 1755 alla Turu Akadeemia erioigusele pidada Turu linnas apteeki. Yliopiston Apteekki asutati Turu linna tolleaegsete apteegiteenuste parandamiseks. Sellele lisaks sisaldas Turu Akadeemiale antud privileeg apteekri kohustust õpetada arstiteaduse üliõpilastele keemiat ja farmaatsiat ning võimaldada neile vaba pääs apteeki, jälgimaks ravimite valmistamist.

Akadeemia omandas eesõiguse ja loovutas apteegipidamisõiguse oma valitud apteekrile või proviisorile.

Peale Turu suurtulekahju andis

Vene tsaar 1828. a. käsu viia terve Turu Akadeemia, kaasaarvatud apteek, Helsingisse. Samal aastal avati Helsingis Yliopiston Apteekki.

Aastal 1950 läks apteek Helsingi Ülikooli haldusesse. Aastal 1953 sai Yliopiston Apteekki õiguse avada haruapteeke paikkondadesse, kus olid suured haiglad, parandamaks haiglate ravivõimalusi ja suurendamaks klientide valikuvabadust.

1980ndate lõpul alustati apteegis uuendustega, mis sai pöördeliseks Soome traditsioonilises apteegisüsteemis. Tähtsaimateks uuendusteks olid arvutipõhine ravimite väljastamine ehk retseptiga klienti teenindatakse algusest lõpuni ühe ja sama isiku poolt privaatsuskaitset pakkuvas keskkonnas. Lisaks sellele hakati müüma käsimüügiravimeid selvemüügipõhimõttel ehk klient saab farmatseudi nõuande alusel ise ravimeid valida.

Käive ja tulem

Yliopiston Apteekki käis eelmisel aastal läbi 4,4 miljonit retsepti, mis on umbes 10% kõikidest Soome retseptidest.

Yliopiston Apteekki käive oli 250,3 miljonit eurot. Võrreldes aastaga 2004 kasvas käive 8,9%. Yliopiston Apteekki ravimimüügist makstav apteegimaks oli 24,1 miljonit eurot. Yliopiston Apteekki aruandeperioodi puhaskasum oli 13,4 miljonit eurot.

Yliopiston Apteekki saab Helsingi Ülikool sissetulekut apteegimaksu, otsesed maksude ja kasumijaotuse näol. Aastal 2005 oli sissetulek kokku 42,9 miljonit eurot.

Personal

Yliopiston Apteekki töötas aastal 2005 keskmiselt 995 inimest. Sellest 43% olid farmatseudid, 6%

proviisorid ja ülejäänud osa muu personal. Aastal 2005 võeti personali-koolitusel kasutusele uus interneti-põhine YA-kanal, mille abil on võimalik filiaalidele koolitust pakku-da ja eritellimusel kokku panna.

Püsikliendid ja teenused

Yliopiston Apteekki oli 2005. a. lõpus 608 000 püsiklienti. Aasta jooksul alustati kahe uue teenuse pakkumisega: medikamentravi hindamisteenus ja personaalne tugiteenus suitsetamisest loobujatele. Yliopiston Apteekki tsentraliseeritud nõustamistelefonile tehti 282 000 kõnet. Kõnede arv kasvas vastavalt meedias esil olnud teemadele - näiteks linnugriip tekitas küsimusi. Detsembris võeti Yliopiston Apteekki koduleheküljel kasutusele uus ravimihüvituskalkulaator, mille abil saab klient arvutada oma ravi tegelikku maksumust.

Rahvusvahelistumine

Yliopiston Apteekki avas aastal 2005 YA Ülikooli Apteegid Pärnus ja Tartus. Aasta lõpul avati Venemaal, Peterburis esimene YA Universitetskaja Apteka. Yliopiston Apteekki on Eestis ja Venemaal kokku 57 töötajat.

Võtmearvud Soomes 2005

- Retseptuur 4,4 miljonit retsepti
- Käive 250,3 miljonit eurot
- Apteegimaks 24,1 miljonit eurot
- Otsesed maksud 5,4 miljonit eurot
- Kasum 13,4 miljonit eurot (5,4% käibest)
- Apteegimaks, maksud ja kasum kokku 42,9 miljonit eurot
- Helsingi ülikooli arvele kantud 42,9 miljonit eurot
- Töötajaid 995

Резюме на русском языке

Университетская Аптека – это сеть аптек, принадлежащих Хельсинскому Университету.

Главная аптека находится в городе Хельсинки, кроме того, имеется еще 16 филиалов по всей Финляндии, а также пять аптек в Эстонии. В конце 2005 года была открыта первая Университетская Аптека в России.

В Финляндии Университетская Аптека обеспечивает работой большую часть фармацевтического персонала страны, а также поддерживает деятельность в области исследований и обучения.

Цель деятельности Университетской Аптеки – помочь своим клиентам в успешном осуществлении правильного и безопасного лекарственного лечения и в умелом расходовании денежных средств для такого лечения, кроме того, более полная информация клиентов о лекарственных препаратах и здоровом образе жизни.

Историческая справка

В 2005 году Университетская аптека отметила свой Юбилей – 250 лет

Университетская Аптека является одной из старейших аптек Финляндии, в то же время она является самой крупной, успешно функционирующей аптечной сетью в стране.

В 1755 году Король Швеции и Финляндии Адольф-Фредерик подписал Указ об особых правах Академии Турку, который приписывал ей организовать и содержать Аптеку.

В то время основной задачей Университетской Аптеки было улучшение обслуживания аптек в Турку. Кроме этого, на основании привилегий, данных Академии Турку, аптекарям вменили в обязанность обучать студентов-медиков химии и фармакологии и разрешать им свободное посещение аптек для наблюдения за изготовлением лекарств.

Академия обладала привилегиями и в предоставлении права на владение аптеками лучшим, по ее усмотрению, аптекарям или провизорам.

После пожара в Турку в 1828 году Император России приказал Академии Турку вместе с Аптекой

переехать в Хельсинки. В этом же году в Хельсинки была открыта Университетская Аптека.

В 1950 году Хельсинский Университет взял Аптеку под свое покровительство.

В 1953 году Университетская Аптека получила право основывать филиалы в тех районах Финляндии, где были крупные больницы, с целью обеспечения больниц лекарствами и расширения возможности выбора для покупателей.

В конце 80-ых годов прошлого века начала осуществляться программа реформирования Университетской Аптеки, которая полностью изменила представления о традиционных аптечных продажах в Финляндии. Наиболее важные новшества касались того, что клиент с рецептом обслуживался с начала и до конца одним лицом при соблюдении неразглашения личных данных. Этому способствовало внедрение новых компьютерных технологий. Кроме этого, в аптеках стали применять принцип самообслуживания.

Результаты деятельности

В 2005 году аптеками сети было обслужено 4,4 миллиона рецептов, что составило около 10% всех отпущенных рецептов в стране.

Товарооборот Университетской Аптеки составил 250,3 миллиона евро, что на 8,9% выше чем в 2004 году. Аптечные платежи Университетской Аптеки, выплачиваемые от продажи лекарств, составили 24,1 миллиона евро, а прибыль за отчетный период составила 13,4 миллиона евро.

Всего на счет Хельсинского Университета за 2005 год поступило 42,9 миллиона евро в виде аптечных платежей, прямых налогов и распределенной прибыли.

Персонал

Общая численность работающих в Университетской Аптеке 995 человек, из них 43% - фармацевты, 6% - провизоры.

В 2005 году у специалистов Университетской аптеки появилась возможность обучения

и повышения квалификации на рабочем месте, посредством использования сетевых технологий.

Постоянные клиенты и услуги

Число постоянных клиентов Университетской Аптеки в 2005 году составило 608 тысяч человек.

В плане развития услуг было начато продвижение двух программ: оценка лекарственного лечения и персональная поддержка при отказе от курения.

Централизованная справочная служба Университетской Аптеки приняла в 2005 году 282 тысячи звонков. По сравнению с 2004 годом количество звонков увеличилось, что связано с общей информацией, исходящей от СМИ, например, много вопросов было связано с птичьим гриппом, а в декабре на сайте Университетской Аптеки выдвигалась идея о новом калькуляторе, с помощью которого клиент может оценить свои подлинные расходы на лекарственное лечение.

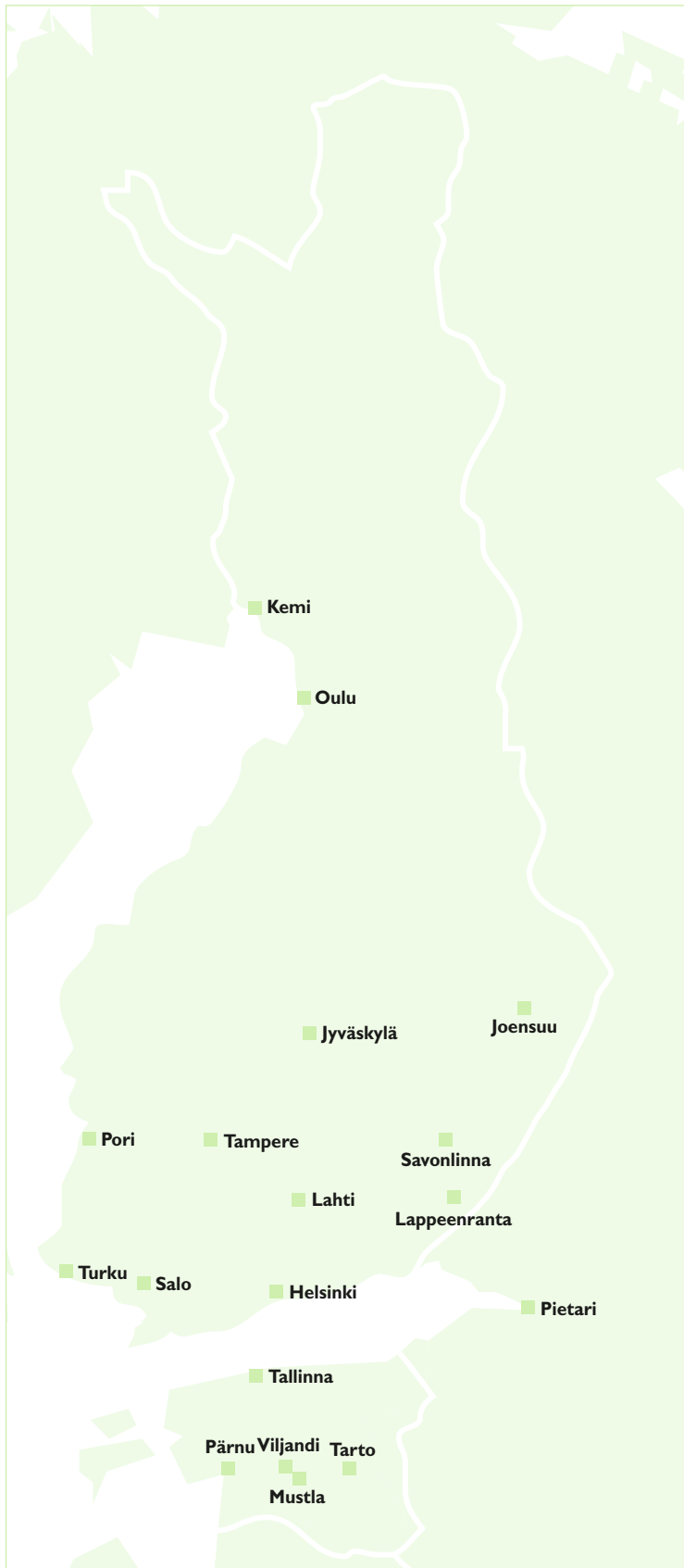
Расширение границ

В течение 2005 года Университетская Аптека открыла свои дочерние предприятия в Пярну и Тарту (YA Ulukooli), а в конце 2005 года аптеку в Санкт-Петербурге (YA). Численность персонала, работающего в Эстонии и России, составляет 57 человек.

Ключевые цифры за 2005 год (Финляндия)

- Рецептура – 4,4 миллиона рецептов
- Товарооборот – 250,3 миллиона евро
- Аптечные платежи – 24,1 миллиона евро
- Прямые налоги – 5,4 миллиона евро
- Прибыль – 13,4 миллиона евро (5,4% от оборота)
- Платежи Аптеки, налоги, прибыль – 42,9 миллиона евро
- Персонал – 995 человек

Yhteystiedot



SUOMI

Helsinki:

Mannerheimintie 5/Kaivopiha,
00100 Helsinki

Mannerheimintie 96,
00250 Helsinki

Ala-Malmin tori 5,
00700 Helsinki

Diakonissalaitos, Alppikatu 2,
00530 Helsinki

Viikki, Latokartanonkaari 23,
00790 Helsinki

Joensuu:

Koskikatu 7, 80100 Joensuu

Jyväskylä:

Kauppakatu 39, 40100 Jyväskylä

Puistokatu 4, 40100 Jyväskylä

Kemi:

Pohjoisranta-
katu 14, 94100 Kemi

Lahti:

Aleksanterinkatu 13, 15110 Lahti

Lappeenranta:

Valtakatu 37, 53100 Lappeenranta

Oulu:

Isokatu 27, 90100 Oulu

Pori:

Isolinnankatu 21, 28100 Pori

Salo:

Vilhonkatu 14, 24240 Salo

Savonlinna:

Olavinkatu 56, 57100 Savonlinna

Tampere:

Hämeenkatu 16, 33200 Tampere

Turku:

Yliopistonkatu 25, 20100 Turku

VENÄJÄ

Pietari, ul. Emimova 3,
190031 St. Petersburg

VIRO

Tallinna, Viru-keskus,
Viru väljak 4/6, Tallinn

Viljandi, Tartu 1, 71008 Viljandi

Pärnu, Rüütli 30, 80011 Pärnu

Tartu, Küüni 5b, Tartu

*Kuvat: Iikka Perälä, Kai Lindqvist, Ida Pimenoff, Laura Vesa, Yliopiston Apteekin kuva-arkisto sekä Helsingin kaupunginmuseo.
Graafinen suunnittelu: Mainostoimisto Uusimäki
Paino: Frenckellin Kirjapaino Oy*

Helsinki • Joensuu • Jyväskylä • Kemi • Lahti • Lappeenranta • Oulu • Pori • Salo • Savonlinna • Tampere • Turku



Valimotie 7, PL 17, 00381 Helsinki, puhelin (09) 542 046, faksi (09) 5420 4456. www.yliopistonapteekki.fi